

کلیوال ژوند

د پردې تر شاه رازونه

ادبي کيسې

ليکوال: محمد نعيم وردک

بسم الله الرحمن الرحيم

د کتاب پېژندنه

کلیوال ژوند (د پردې تر شا رازونه)

ادبي کیسې

محمد نعیم وردګ

نعیم جان بوډا

انجنیر صفت الله فضلي

۱۴۰۱ هـ.ش

د کتاب نوم:

مضمون:

لیکوال:

مخ پانه (فیسبوک):

انلاین چارې:

کال:

_____ پیل _____

{زنچو}

زن چو کلمه مې له ماشومتوبه، وخت ناوخت ډېره تر غوږو تېره بېره کېده، ان دجومات په تې د سپینږیو له خولې رانیولې، دځوانانو ترهجو چي یو بل ته به یې د بېغیرتۍ د سمبول په حیث کاروله؛ حتا دځینو خبرو، یا د ځینو کارونو په کولو سره به مې انا په پلار پسې هم زن چو ناره کوله.

خو بیا هم تر ډېره وخته یې پوره په معنا نه پوهېدم، صرف دومره اخذ مې ترې کوو، دچا په باب به چې زنچو نوم واخیستل شو، تر پامه به مې یو قسم بې غیرته، یا دځینو په اصطلاح دوس راغلو، نور به مې چې هر وخت دا سړی لېدو، د نمورې دمشرې او شخصیت په اندازه خیال به مې نه پرې راتلوو. څه سر مو خوږوم، دلس یولسو کالو په عمر وم؛ چې کشر کاکا ته مو واده وکړو؛ کاکا مې هم دخپلې بڼې سره، داصیلو غیرتي پښتانو مېړو دمعیار خلاف یعنی زنچویی ژوند پیل کړو، هېڅ سیاست یې نه ورسره ساتلو، تل به یې ټوکې ورسره کولې، سره خندل به یې؛ هر راز او مشوره به یې ورسره کوله، د هر قسم اشتیباهاتو او وران کاری په مقابل کې به یې بښنه ورته کوله، یوه ورځ یې لغت نکړه، نه یې یوه خپراڅه ترې تېره کړه، برعکس لا به یې د اندک ناروغۍ له وجې ډاکتر ته روانه کړې

وه، څه وخت به يې چې زړه شو، دپلار کره يې دتلو اجازه ورکوله او همداسې دکور په زنانه يې کارونو کې به ورسره مخ او استرو، لکه د اطاقونو جارو کول، لوبښي مينځل، حتا يوه ورځ مې وليدو ښځې يې خانه ټکاني کوله، ډوډۍ ده پخه کړه.

خلاصه د کاکا دې قسم بېغیرته سياست غوره کولو مې عمه گانو ته خوند نه ورکوه؛ اګر چې کاکا مخکې له واده او وروسته له واده دخپل بهر کارونو سربېره دکور په کارونو کې د عمه گانو سره مې هم پوره مرسته کوله؛ هر پسرلی دخانه ټکاني په وخت سيند کې دقالينو مينځل دکاکا په غاړه وو؛ د درندو کاليو؛ بسترو؛ الماريو ايستل، ننستل او همداسې د ضرورت په وخت کې به کاکا دايم حاضر وو، څه غاړې بندي کړم.

خو دخپلې ښځې په وړاندې يې دکاکا داسې رویش تر ما، زما تر مور، انا؛ خويندو، پورې چاته خوند نه ورکوه؛ خاصتاً عمه گانو ته.

کاکا نه يوازې دا چې د ښځې سره همکاري کوله، بلکه يورانو، ندرورانو او ياهم دکور نورو فرد فرد غړو ته يې په خاص درناوي هم نه وه قايله کړې، چې دا هم داصيل غيرتي مېړه مهمه ځانگېر نه وه؛ خو متصفانه زما کاکا کې يې کمۍ وو؛ همدا کمۍ سبب شو په کاکا د زنجو نوم سور شو، آشيږخانه کې هلته او دلته به دښځو له خوا گپ پرې جوړ وو؛ پسې خندل

به يې، که څه هم ظاهراً گپ وو؛ خو په عين حال کې د کاکا او ښځه سره يې يو قسم د ډېر قوي تضاد بوی هم ترې راتلوو؛ اما کاکا تر ډېره ځان نه پوهو؛ د ښځې سربېره يې دکور د ټولو غړو سره د پخوا په څېر عادي ژوند او مينه کوله. خو دا چې په مقابل لوري کې د پخوا په شان نه جذبې ده، کرار کرار يې د کاکا فکري مسير هم بدل کړو؛ له دې وروسته دکورنۍ د ښځو تر منځ له زنچو پرته د کاکا بل نوم چا نه پېژندو؛ د زن چو ښځه؛ د زن چو بوټ، د زن چو زوی، د زنچو لور؛ زن چو راغلو، زن چو لاړو او همداسې.

لنډه دا چې، دې حالت يونيم، دوه کاله نور هم دوم وکړو، بلاخېره کاکا بېل شو، ځان ته ژوند يې پېل کړو. له دې وروسته نو دکور ځوان زه شوم، په دې وخت کې به مې کله کله دکورنۍ لخوا د واده خبره هم يادې ده؛ خو ددې خبرې په يادېدو سره به زما په زړه کې د خوشحالي تر څنگ دا خبره هم تاو شوه؛ چې زه بايد ډېر بيدار وم؛ ترڅو لکه کاکا زنچو مې نکړي، هسې نه په ما باندې هم د زن چو نوم سور شي، هر ځای دکور د ښځو پس پسک او خنداگانې وي، کور کې زما هم هر څه د زنچو په نوم يادېږي، خلاصه ورځ تر بلې د واده خبره گرځېده، ان تر دې چې يوه ورځ راغله، دا زېږی هم راباندې وشو، بره کلا کې د سرمعلم فاروق کشره لور (ښاپېری)،

یې راته وکړه؛ ډېر خوشحاله شوم، واقعاً بې جوړې ښکلې، او باادب نجلۍ وه؛ ما لیسې کې لیدلې وه، زه چې له لیسې فارغېدم؛ دا لسم صنف کې وه. خو په هر حال چې خبره بل خوا لاړ نشي، راحم د کیسې دوام ته، نجلۍ یونیم کال نامزادې د پلار په کور کېناسته؛ پس له یونیم کال نه مو د واده مراسم ونيول، میلمانو ته د غرمې تر ډوډۍ ورکولو وروسته شپږ، اوه موټره نارینه او ښځې په ناوې پسې په ورا ورغلو، د ښاپیری کورنۍ او دوستانو مو په خورا اخلاص میلمه پالنه وکړه، که څه هم ډوډۍ مو خوړلې وه، اما دوی د دوهم ځل لپاره بیا راباندې وخوړه، چای مو وڅښو، ښې خوشحاله شیبې مو تېرې کړې، خو له بده مرغه دې اخیر کې چې د راوتلو په حال کې و، دروازې ته نژدې وم، خو لا راوتلی نه وم، چې تر شاه مې دخویندو او عمه گانو دناوې دخویندو او کاکا د لورگانو سره جنگ شو، پوه نشوم چې جنگ په څه وو، خو چغ او پوغ یې ډېر جگ شو، شاوخوا خلک یې په بامو راوډرول؛ بلاخبره د نرانو په گوانښېدو جنگ خلاص شو، ناوې مو راویستله موټرو کې راسواره شو؛ په لارو به دناوې دسلگیو غږ کله، کله لږ ډېر جگ شو، زموږ ښځو به پټکه پرې وکړه واپس به یې غلې کړه؛ بلاخبره خپل کورته راوسېدو؛ نور نو زما ټول تمرکز په دې وو؛ چې باید ډېر هوښیار اوسم، ترڅو داسې کوم عمل سر رانه ونه

وهي، چې د زنچوگانو لور ته مې کې کاري او دا مې هم اورېدلي و، چې هر وخت به له اوله قدم پوخ ايرېدې، که يو ځل ورځ ابو درنه يوړو، بيا يې نشي راتنگولی، همدا و، چې د بڼاپېرۍ په وړاندې مې سر له لمړۍ شپې د چنگيز په شان خورا بې رحمې، تند او تريخ دريځ غوره کړو، که څه هم پورته مې يادونه کړې بڼاپېرۍ په بڼکلا، حيا، انسانيت کې جوړه نه درلوده؛ اما دلته ما په ټول توان کوشش کولو چې خپل رښتيني احساسات پټ کړم؛ د دروغجنو حرکاتو په مټ بڼاپېرۍ ته يې ځان زماله ديدگاه هسې يو په پزو را بار وښيم؛ هرې خبرې ته به مې يې رد او غواښ ماتونکي جواب ورکوو؛ په عين حال کې مې لحظه په لحظه دا هڅه هم کوله چې د بڼاپېرۍ په وړاندې له ترينګلي جدي سياسته مې دکورنۍ نور غړي هم خبر شي؛ تر څو چې غيرت او مېړانه مې وستايي؛ نو ځکه مې دهر ځل بڼاپېرۍ تهديدونکو، رټونکو الفاظو سره غږ جګه وو. بڼاپېرۍ هم وخت ناوخت له هرې موقع نه په استفاده کوښښ کوو؛ چې وضعيت مې بدل کړي، په شونډه مې موسکا راولي، خو دا چې زه له ماشومتوبه د زنچو نامه نه وېرېدم، او دځان ترې ژغورلو په لټه کې وم، ددغې ساعت او ورځې لپاره مې فلانونه جوړول؛ زړه کې مې وېل:

- فکر نه کړم چې د خوږ په شنه کاني دې اوبه زېښلې وې.

خلاصه؛ نجلی تر کال یونیم کال پورې په دې هڅه کې وه؛ بلاخېره نامېده شوه، کرار کرار یې له دې هڅې لاس واخیستلو؛ په دې وخت کې نو زما او دې بچي سربېره یې د ټول کور خدمت هم ور په غاړه وو، د یورانو، ندرورانو لپورو او کلا د یوه ډله ماشومانو په نوکری کې سر په تلاق اوښته، د کور د ښځو ورته جوړ کړي قانون له مخې په هرو څلورو میاشتو کې به یو ځل د شپږو شپو لپاره د پلار کور ته تلله، خو دا شپږ شپې به یې هم په موږ تر شپږو میاشتو ډېرې وغمېدې، نه به مو پاکې جامې وې، نه به لوبنۍ لرگۍ په ځای وو، نه به ډوډۍ په وخت وه؛ گیل سونه به په برنډو رغړېدل، حتا دا شپږ ورځې به مو بستري هم شپه، ورځ هوارې پرتې وې، ماخوستن به پرې ننتلو، سهار به ترې جگېدو؛ شپږ شپې پس به چې ښاپېری راغله، هر څه به سم شول، د کور نظام به د پخوا په څېر شو؛ دې او بچیانو به یې د پلار په کور کې څه نوې جامې هم پیدا کړې وې؛ لنډه دا چې ښاپېری شپږ کاله په پورتنۍ چاوکات کې ټیټه وچلېده، پس له شپږو کالونو یې یو قسم رواني تکلیف پیدا کړو او سربېره یې رېږدېدو کله، کله به یې یو لاس او خوله هم کړېدل، خو بیا هم ښه وه، څه زما، څه د کور د نورو غړیو دفشار او تهدید په زور یې تر خپل مخکنی مسولیته رسېدگي کوله، ان تر دې چې یو کال بل هم تېر شو، اګر چې یو ځل یې د پلار کره

دشپو په وخت کې پلار دوا هم پرې کړې وه، خو بڼه نشوه مرض یې لا پسې زیات شو؛ نور یې نو دکور تر ټولو چارو پخوا غونډې په وخت او منظمه رسیدګي نشوای کولی، که څه هم د تهدیداتو فشار د مخکې په پرتله څو چنده پرې زیات شو؛ هر چا به دمکرجنې ګیدرې ناره پسې کوله، خو ګیدرې بیا هغسې منډه ونه کړه، حتاله خپلو ماشومانو یې هم لاس واخیستلو، بیر سرونه، خیرن پیرن به ګرځېدل، کامل یې په وړاندې تغیر وکړو، هغه خبرې ترې ولاړې، څنگه چې مخکې به یې دکور دنورو کارونو سره سره دخپلو ماشومانو نظافت، تربیه، او صحت ته پام کوو، له هرې موقع نه په استفاده به یې الف، ب، ت... ورته ښودل، سپاره به یې ورته وېله؛ یعنې کاملاً یې رنګ بدل کړو، موږ له هرې لارې کوشش کوو، چې بېرته یې مخکنی حالت ته وګرځوو، یوه به وېل ډاکتر ته به یې بوځو، بل به وېل نه مکر کوي ناروغه نه ده، چایو څه وېل، چا به بل څه؛ خو تر څو چې یوې ټول منوونکې پرېکړې ته رسېدو ډېرې شپې ورځې نورې هم تېرې شوې لا تېرېدې، تردې چې یوه ورځ موږ ټول په برنډه ناست وو، چای مو څښلو، ګپه مو جوړه، ښاپېری تر برنډه لاندې د ونې بېخ کې لوبښي مینځل، یو وخت دلوبښو شرنگو او پرونگ جگ شو؛ چې ورومو کتل ښاپېری دلوبښو منځ کې راښکته وه، سړي یې ونې ته ورڅېرمه؛ دغوړو

اوبو ډنډه کې ایښی و. ورترف مې کړل؛ په غېږ کې مې راواخیسته، په برنده مې واچوه، خټې مې یې له مخ نه پاکې کړې، مور مې غږ وکړو: یخې ابوه پرې واچوئ، ضعف یې کړی، ښه کېږي! دمور د امر سره سم خو کوزې اوبه مو پرې واچوې، لنډه خوشته مو کړه، خو راپه حال نشو، لا یې په خوله سپین کپ ودرېدو، رنگ یې تور او شین کېدو؛ بله چاره نه وه، زموږ گوندې ډاکتر ادريس ته مې زنگ ووهلو؛ خیر د یوسي ډاکتر په منډه ځان راوړسوو؛ چې ښاپېری یې ولېده وېل یې:

- وضعیت یې ښه نه دی، عاجل یې یوې مجهزې شپفاخانې ته ورسوئ؛ مایل مې تیار لاس کې وو؛ د داود استاذ نمبر مې اوکې کړه؛ موضع مې ورسره شریکه کړه؛ کور یې ودان پنځه دقیقې نه وې وتلې چې له موټر سره یې راوړسېدو؛ زر، زریې چوکۍ چپه کړې، ما تر ښاپېری غږ لاندې کړه موټر ته مې دننه کړه،

د زنانه پایوازې لپاره مې د کاکا ښځې ته غږ وکړو؛ د کاکا ښځه له یوې خوا د شپفاخانو په قانون او رواج پوهېده؛ بل خوا یې کابلۍ ژبه فارسي زده وه. اګر چې ماسره بېخي نه وه جوړه، مګر ښاپېری ډېره په ګرانه وه؛ ډاډه وم چې راسره ځي.

لمړي سر کې يې چې کیسه ذکر شوه، دا مې دهمغه زنچو کاکا بنځه وه؛
ما به کاکا ناوې ورته وېل. خو په هر حال راحم خپلې خبرې ته؛ موټر حرکت
وکړو، کاکا ناوې دښاپړۍ سر په خپل زنگانه تکیه کړو، زه يې هم تر
څنگ ناست وم؛ تر دښتې ټوپ تېر شو، دورانې ته نارسیده موټر جمف
وکړو؛ دښاپړۍ له سره تاو ټیکړی وښویدو؛ په ککره کې يې ديوې روپۍ
په اندازه یا څه زیات دسر سپین پوست ښکاره شو، وینسته ترې ختلي وو؛
کاکا ناوې ماته وکتل ووېل:

- دا کار ستا دی؟

ومي وېل:

- نه، خدایزده چا پرې شکولي؛ دکاکا بنځې خپل پلو ور پورته کړو؛
اوبنکې يې پاکې کړې، نور يې غږ ونکړو.

لنډه دا چې ساعت، نیم ساعت وروسته کابل ته ورسېدو؛ د دارلمان په
سرک پراته د استقلال روغتون عاجل شېبې ته مو ورننه کړه، ډاکترانو
عاجل خپلې څېړنې پیل کړې؛ یوې ډاکترې چې اوکسیجن ورته بسته
کول، کاکا ناوې ته مې يې مخ ور واړوه کړل يې:

- مور دې ده؟

کاکا ناوې په ډکو سترگو، ورغبرگه کړه:

- نه بېچاره مې دلور په ځای ده، هسې مې مور غوندې ښکاري.

تر اوکسجن او سیروم بسته کېدو وروسته سرطیب ووبل:

- ترڅو د معایناتو نتیجه راځي مریض مو د عاجل بستر پنځم اطاق ته یوسوئ، د ډاکټر د امر مطابق پنځم اطاق ته ولاړو؛ ښاپېری، مو له تذکرې نه چپرکت ته پورته کړه، ما د چفرکت له یوې، کاکا ناوې له بلې خوا د ښاپېری تر څنګ لږ لږ ځانونه ورتکیه کړل، ښاپېری لا همغسې بې حاله پرته وه، په تندي یې څاڅکی څاڅکی خولې ولاړې وې، کاکا ناوې خپل د سکول ته لاس کړو، کاغذي دسمال یې راوښکو، د ښاپېری خولې یې پرې وچې کړې، تقریباً یونیم ساعت ووتو؛ ما ښام وو؛ غوښتل مې بهر چپرته لمونځ وکړم؛ چې راجګ شوم په وره کې ډاکټر په مخه راغلو درې څلور ورقي کاغذ؛ یو د کپړۍ عکس یې لاس کې وو؛ وبل یې:

- د ښاپېری پایواز یې؟

زر مې ووبل:

- هو

راغبرگه یې کړه:

- په خواشني سره مريض مو جگرخون شوی عصبي سقطه يې کړې،
د علاج وړ نه دی، خو ترڅو چې ساه پکې شته همدلته دې وي.

خدای ج شته د ډاکټر خبرو سخت بد تاثیر راباندې وکړو، واپس راتاو
شوم، چې کتل مې د کاکا بنځې خپل انګی د ښاپېرۍ په انګي ايښی وو،
ژړا يې ستوني کې بنده کړې وه، غټې غټې سلګۍ يې کولې،

زما په لیدو يې سر راپورته کړو، ووبل:

- اوس دې زړه ښه شو؟ په خويندو او عمه گانو دې هم زېری وکړه!

غږ مې ونه کړو، پټه خوله له اطاقه ترې راووتلم؛ کور ته مې زنگ وکړ؛ د
ډاکټر خبره مې ورته وکړه؛ ترڅو د جنازې تیاري ونیسي، خلاصه همغه د
ډاکټر خبره شوه؛ د شپې تر یولسو بجو ژوندۍ وه، په یولسو بجو يې درۍ
خلور سلګۍ وکړې، ښاپېرۍ ختمه شوه، لنډه به يې وایم، سهار وختي مو
جنازه دکور په لوري بار کړه؛ ترڅو رسېدلو د جنازې ټول ترتیبات نیول
شوي وو؛ د ښاپېرۍ پلارګنۍ هم رارسېدلې وه، بلاخېره جنازه وشوه،
د ښاپېرۍ جسد مویي خپلې پلارګنۍ ته تسلیم کړو، موټر په روانېدو
وو؛ په جنازه پسې راغلې بنځې زموږ له دروازې وتلې ژړل يې، د ښاپېرۍ
مور غږ پرې وکړو:

- مه ژاړئ شکر چې ددې دوزخ نه مې کلمې راټولې شوې.

دنبځو د ژړا غږ لا جگ شو، په ژړا ژړا موټر ته وختې ولاړې.

زموږ مېلمانه هم کرار کرار ولاړل، تر یوې هفتې مې دومره پام نه وو. پس له یوې هفتې مې ورځ تر بلې زیات د ښاپېرۍ کمۍ احساسه وو، د زمان په تېرېدو سره، هغه دکورنۍ نجینې چې ښاپېرۍ مې ترې قربان کړه، ځینې یې واده شوې خپل خواږه ژوندونه یې پیل کړل؛ څه یې چې پاتې وې، هغو په مخ بل پوست هوار کړو، د ښاپېرۍ د وخت اخلاق او نزاکت یې پاتې نه شو، حتا تردې چې د (شیرین آغا) په ځای به یې (شین آغا) غږ راپسې کولو؛ بالاخره خبره ان تردې راورسېده چې د مهمانخانې تر څنګ یونیم اطاق ته یې د خپلو وړو یتیمانو سره را بېل کړم، اتې مې بلکل چا په طرف هم نه راکتل، هر څه یې راپرېښودل، د ځان سربېره، د وړو بچیانو خدمت مې په خپله غاړه شو، د سرګرولو ته نه وم وزگار.

تاسو باور وکړئ، هغه بوتان مې چې ښاپېرۍ به په هرو دوه دری ورځو کې یو ځل رنګول، نیم، نیم من خاورې مې پکې کشکولې؛ د جامو وټو خو مې له سره نه پېژندو، هغه بچیانو مې چې سپرې وکړې؛ او همداسې ډېرې نورې کیسې چې دلته یې یادول مناسب نه ګڼم شرم دی، تیر به پرې کېږدو. خو صحیح عقل مې هغه ورځ سر ته راغلو چې حاوېلی منع کې

ناست وم، د زوی له مرداری ډک پارتوگ مې مینځلو، هاخوا کړکی ته مې
چې پام شو، د کلا بنځې له خدا راته شنه تې وې.

پای

{ په نشه کې تېشه }

یوې نجلۍ ته مې سترګګ ووهلو، البته په داسې حال کې چې دځینو نورو ورځو په شان دا ځل هم له دندې وختي کور ته راغلم، خپل کورنی موټر کړولا مې د ټکسي په حساب، ښار ته د چلولو لپاره ویستلو، په لمړي قدم کې مې له خپلې استادګاه (کارته سخي) له چاراهي یو درېس پورته کړو، د دارلaman په سمه کې د کیور روغتون په مخکې مې ښکته کړو، ددې تر ښکته کولو وروسته مې د بل درېس منډلو په پار موټر د همدې روغتون تر مخ د سرک په څنډه ودرولو، له موټر نه ښکته شوم، خو لحظې یې تر څنګ ولاړوم، واپس د موټر په سیت کې کیناستم، شیشه مې ټیټه کړه، څه وخت وروسته مې هاخوا د روغتون د دروازې تر څنګ دېوال ته د پنډو ناستو ښځو او نرو مینځ کې یوې ډېرې ښکلې نجلۍ ته پام شو، چې سترګې یې راکې خښې کړې وې، که څه هم تور عربي حجاب یې کړی و، سر تر پایه ټوله پکې پټه وه، یوازې دوې سترګې یې ښکارېدې، خو یوازې همدې دوه غټو غټو، تور او سپینو پاکو بانورو سترګو یې د ټول بدن د خورا ښکلا نماینه ګي کوله، دبلګې په بڼه، د ډاکټر نجیب الله د واکمۍ په محال مو که کومه مستنده ویډیو کې د میرمن ښاپیری نغمې سترګې لیدلې وي؟ يعني هغه وخت چې په جوش د

ځوانۍ کې وه، ممکن دا یې څه ناڅه په ځای تشبه وي، خو په هر حال، تر ډېره مې ځان نه پرې پوهولو، صرف دسترگو تر کونجو مې څارله، نجلی هېڅ بلخوا سترگې نه اړولې، د څه وخت تر تېرېدو وروسته راجگه شوه، ماته په کتو، کتو، نژدې مې تر څنگ تیره شوه، وړاندې له یوې کراچۍ نه یې د لسو که پنځو روپیو څه شی راواخیستل، واپس راوگرځېده، بیا هم په ما د نظر ساتلو سره مې تر څنگ تېره شوه، په همغه خپل ځای یې کیناسته، خو لا یې هم د یوې ثانیې لپاره سترگې بلخوا نه رانه اړولې، کرار کرار یې زما وینه هم گرمه کړه، بالاخره مخ مې ورواړو نیغ په نیغ مې سترگې ورسره وجنگولې، نجلی زر بنکته وکتل، د خلی په وسیله یې د ځمکې په ټومبلو ځان مصروف کړو، نور دې د سترگو تر کونجو څارلم، تر څو چې ما ورته کتل، دې سترگې نه را اړولې، کله به چې زما پام بل خوا شو، دې به بیا تر نظر لاندې ونيولم، چې بیا به مې وروکتل، د تیر ځل په شان به یې بیا هم ځان هاخوا د پخوا غلط کړو، چې گویا زما خو تاته هېڅ پام هم نه دی، له دې وروسته بیخي بنکاري شوه، مابه چې مزې لږ ټکان هم وخورلو، دې به زر خپلې سترگې بلې خواته واړولې، تر څو زه یې ونه وینم چې ماته یې کتل، بل ځل ما هم له چل نه کار ورته واخیستلو، تر ډېره مې خوشې کړه، هېڅ ځان مې نه پرې پوهولو، خو د مخکې ولاړ بل

موټر په شیشه کې مې تر تقيب لاندې وه، کله چې بڼه راکې غرقه شوه، زړ مې مخ ورواړو د سترګې په سترګې ورلګېدو سره سم مې یو بڼه کلک سترګک ورته ووهلو، خو دا ځل سره د سترګکه نجلۍ هېڅ سترګې بلخوا وانه ږولې، تر ډېره یې سترګې زما په سترګو کې پاتې وې، حیران حیران یې راته کتل، ډېر وروسته یې خپل نظر ورته ول ګډول کړو، هاخوا د ماشومانو د لوبو په لوري یې سترګې واړولې، ما لا هم تقیبوله چې بیا هم راګوري یا کوم بل عکسل عمل ښئي، کنه؟ په همدې جریان کې دروغتون دروازه خلاصه شوه، روغتون ساتونکي خلکو ته د روغتون داخل ته د ننوتلو اجازه ورکړه، له نړ او ښځې پرې ور روان شول، نمورې نجلۍ له ګڼې ګوڼې لږ راګوښه شوه، د یوې شیبې لپاره یې دېخوا پښه نیولې وه، ټول خلک یې تر مخ کړل، دا له اخیره پسې شوه، په دې سره ماته هم بڼه موقع په لاس راغله، دروازې ته نارسیده، چې غالباً له مانه د دونیم، درې مترو په اندازه لرې وه، له شانه مې غاړه پسې تازه کړه، پرله پسې مې بل ټوخی پسې وکړو، نجلۍ مخ راواړو زما په خوا راروانه شوه، بڼه نژدې راغله تقریباً د نیم متر فاصلې په لرلو سره، په داسې حال کې چې زه تر جویچه دېخوا د سرک په څنډه د موټر په سیټ کې ناست وم، دا هاخوا پیاده رو کې مخامخ راته ودرېده، بڼه په جرات او حوصیله یې کړل: قربان دې شم

زما ورور یې ولاړ شه خپل کار دې وکړه، فکر کړم زما له درته کتلو دې غلط برداشت وکړو، خو داسې نه ده، تاته په کتلو ځکه سترگو واکه رانه واخیستو، تېر کال همدا شپې ورځې مې کټ مټ، ستا په قد، ستا په رنگ روغن، ستا په څیره یو ورور شهید شو، همدا یو ورور مې لرو، نورې یې سترگې له اوبنکو راډکې شوې، ژړا پرې زور شوه، خبرې ترې ولاړې، د حجاب پیڅکه یې ورپورته کړه، تخته یې سترگو ته ونېوله، یوه شیبه ځای په ځای ولاړه وه، غټې غټې سلگۍ یې وهلې، که څه هم بښنه مې هم ترې وغوښتله، خو خدايزده ستونی یې سلگیو بند کړې و، که وایې نه ورېدل؟ غږ یې ونکړو، بلاخیره په همدې سلگیو سلگیو کې یې مخ رانه واړو روانه شوه، چې واقعیت شي زه یې هم ډېر سخت بې خونده کړم، هېڅ ځمکې ځای نه راکولو، سربیره ددې چې له نجلۍ سره د مصروفیت په جریان کې مې د موټر د خرابۍ په بهانه دوه درې درېسه هم ځواب کړې و، خو له دې وروسته هم نور کار خوند نه راکولو، اتې له هر څه تېر شوم، موټر مې راوگرځولو، پښه مې پرې ټینګه کړه، په یوه ټاپ کې د دارالمان له ساحې راووتلم، مستقیماً کور ته راغلم، څه مې په نجلۍ زړه بد و، څه مې د خپلو هېوادوالو خویندو میندو په وړاندې دداسې پست او بی غیرته چلند اختیارولو باندې خجالت وم، ځان مې د

خوړا چیتې انسانانو له جملې محسوسولو، تر ډېره وخته مې د خولې
خوند داسې خراب و، لکه د ټولې دنیا مرداري مې چې....

پای

{ ناروغ دې حمل لري }

پس له دوه نیمو کالونو د سعودي عربستان له سترې او سختې مزدۍ کور ته راغلم، ولې څنگه مې چې طمع لرله، دکورنۍ له خوا مې هسې هرکلی ونه شو، د هیچا په خوله موسکا او څېره کې مې خوشحالي ونه لیده، د مجبورۍ له مخې صرف هغه سترې مشي او ځینو یې په لنډو کې ورپسې دوهمه دودیزه د حال احوال پوښتنه هم وکړه، نور یو قسم خاموشه خاموشي کور کې خوره وه، څه پیسې او توحفې مې چې راوړې وې، هم خاص استقبال یې ونشو، بلخوا مې میرمن (هوا) هم ډېره سخته ناروغه وه، کېده یې پرسېدلي و، پښو کې یې هم لږ، لږ پرسوب ښکارېدو، وضعیت یې پوره خراب و، اما زه په ټول کې د کور عمومي اوضاع ته فکر وړی وم، کله به مې په ځان شک شو، چې گویا ما خو به هم داسې کوم عمل نه وي کړی؟ ترڅو کورنۍ مې له ما خپه وي، یا به مې زړه کې راتېره شوه، هسې نه نژدې دوستانو کې څوک مړه وي، له ما به خبره پته وي، هوا مې ډېره وپوښتله هېڅ راز یې په لاس رانه کړو، اصلاً د ناروغۍ له وجې یې خبرې نشوې کولې، خو عین حال کې دومره ناروغه هم نه راته ښکارېده، داسې شک کېدو، لکه له ما چې څه پتوي، یا کلکه رانه مروړه وي، لنډه دا چې تریوې شپې زیات مې دا وضعیت ونشوې زغملی، جگ

شوم د کورنۍ ددې خاموشۍ او خفګان د علت پوښتلو او یو ښه ډاکټر ته د هوا د بولو د مشورې په پار مې د مور څنګ ته ورغلم، دې ته مخامخ پوښتنې ته کیناستم، مور مې له خپلې مخې نه د منو قاب راوښویو، کړل یې: مڼه پوچه کړه، یوه مې ترې راپورته کړه! د مڼې خوړلو په محال مې ورته کړل:

- مورې! ددې کور اوضاع بېخي تغیر کړی، د هر یوه په څېره او سترګو کې خورا خفګان او مایوسي ښکاري، خیرت خودی؟ په دې سره مې د مور رنګ تور او شین شو، خو لحظې ساه نیولې وه، بلاخیره زمانه د پټ کړي، ډک زړه براس ته یې مخه ورکړه، په چیغو چیغو ژړا یې پیل وکړو، لپه لپه او ښکې یې یخن ته راتوېدې، همدې چیغو او ژړا کې یې کړل:

- افرین په موږ کې چې تر اوسه ژوندي یو، ولې خریمې دې څه درته ونه وېل؟ واپس یې په خپل ځواب کې کړل:

- نه چیرې وایي، هغو به تاته هم له شرمه ځان په مکر او مریضۍ وهلی وي؟ پسې زیاته یې کړه: د پلار او نیکه درنه دروازه یې دې په غولو ولړله، دوست او دښمن ته یې سپک او سپاند کړو، بیا یې آسمان طرف ته د لاسونو په لپه کولو سره کړل: یا الله ج اسمان راوارتیرې، نور ژوند نه

غواړو، په کومو سترگو به په دې کلي کور کې ژوند کوو، په کومو سترگو به خلکو ته گورو...

زه هیران ورته ناست وم، همدې وخت کې مې کشر ورور جمل د مور چیغې او فریاد اورېدلی و، اتاق ته یې سر رادننه کړو، مور ته یې کړل: بس کړه مورې ډېره مه ژاړه فشار دې جگېږي، بیا یې ماته مخ راوړو:

- لالکه! ته راکه بېرون ته، مور پرېږده چې بېگه یې هم فشار ډېر لوړ و. پسې ورجگ شوم، مخامخ اتاق ته ننوتلو، مخکې تر کیناستلو مې ورته کړل:

- و وروره! دا څه کیسه ده؟

جمال کړل:

- ما کور کې وېلي و، چې دوې درې شپې لالک ته مه وایئ، ترڅو لږ دمه یې جوړه شي، ولې دا چې تاسو یې سر راپورته کړی، که رښتیا شي د پټېدو هم نه ده، له تېرو دوه میاشتو راپه دې خوا دې د ښځې (هوا) ټیمنگ بدل شوي و، ټوله ورځ به په خپل اتاق ننوتلې وه، نه د کور په کیسه کې وه، نه د ژوند، حتا ډوډۍ ته به هم نه راتلله، چې څوک به مې ورولبېل، بهانه به یې ورته وکړه، چې زه مریضه یم، نه یې خورم، نور به

مې غږ ونکړو، زړه کې مې وېل: څه خیر چې وږې شي، هغه آسپزخانه ده،
 وبه یې خوري، شپې ورځې وې همداسې تېرېدې، ان تردې چې ستاله
 راتلونې څو ورځې مخکې مې یوه هندوانه راوړه، پتنوس کې مې ټوټې
 کړه، خدیجه مې ورولېږله مورت ته یې هم غږ وروکړو، دې ته هم ورغله
 ترڅو راشي هندوانه وخوري، خدیجه واپس زر ترې راغله په ورخطایي
 سره یې وېل: وریندارې ژړل وېل یې کېده مې خوږېږي، پرسوب یې هم
 پیدا کړی، د هندوانې یوه ټوټه مې نیمه لاس کې وه، نیمه خوله کې، د
 خولې مې تېره کړه، د لاس مې بېرته پتناسه کې وچوله، سم د لاسه راجگ
 شوم، مورت ته مې کړل: ځانونه مو تیار کړئ، ترڅو ډاکتر ته ولاړ شو، په
 منډه مې موټر راوستلو د جانیخیلو کلنیک ته د رسېدو سره سم مې ډاکتر
 مرتضا راپیدا کړو، بې نمبره یې نیستلو، معاینه خانه کې درئ، څلور
 ډاکتران و، لمړی یې تبه او فشار وکتل، بیا یې د وینې او تلويزوني
 معایناتو پارچې راکړې، د وینې نتیجه لانه وه راوتلې، یوازې د تلويزوني
 معایناتو نتیجه مې ډاکتر ته راوړه، تر کتلو وروسته یې کړل: ناروغ مو
 حمل لري، ډیری ښځې د حمل په څلورمه، پنځمه میاشت دا ډول دردونه
 تجربه کوي، دوا درته لیکم، ددې سره ښه کېږي.

دا خبره نه وه، ماوېل چې برق ونيولم، تر سترگو مې اوه رنگه سپرغي باد شول، نور نه په دوا پسې وگرځېدو، نه ډاکټر پسې، يو قسم دېوال په دېوال له کلينک نه راووتلم، ډرېور ته مې غږ وکړو، موټر يې راچالاند کړو، دا لا هنوز هم چونگېده نازونه او د سختو ناروغانو تمثيل يې کولو، فقط سيټ ته مې ورټيله کړه، په مخه راغلو، له همغې ورځې مو په کور ماتم جوړ دی، نه د چا ډوډۍ زړه ته کېږي، نه د چا په شونډو يوه خبره راځي، نه مو له کور وتلو ته زړه کېږي، داسې انگيرو لکه ټول خلک چې زموږ دروازي ته په موږ پورې د خندلو لپاره راټول وي، چکې وهي، که څه هم تر اوسه بهر نور څوک نه دي خبر، صرف کلينک کې نور ډاکټران خو خیر موږ نه پېژني، نه پوه شول چې دا حمل يې له چانه اخیستی؟ يوازنی کس چې موږ او تاسو بڼه په رسميت پېژني او له دې پېښې خبر شو، هغه ډاکټر مرتضا دی، که نور هېڅ نه وي، خپلې ښځې ته خو يې هرو مرو وايي، ښځه يې چې خبره شوه، هغه سبا لسو نورو ښځو ته وايي، مياشت کې ټول ولس خبرېږي، چې بېخي خبر هم نشي، زه فکر نکړم د چا وجدان يې دې ومني، ترڅو دداسې خړيمه په وړاندې دې چوپه خوله پاتې شي، په بسته حراموني يې دې سترگې پټې کړي؟ دا چې ستا د راتلو غږ و او ستا ښځه ده، موږ هم ستا راتلو ته منتظر شو، نور ته پوهېږې او کار

دې، په همدې حال یې زغمې؟ طلاق ورکوي، دپلار کره یې ورشړې؟ او که ماته اختیار راکوې چې دېرش مرمۍ یې ترسینه وباسم؟ ترڅو د کورنۍ نام، نېمان مو هم په خپل ځای پاتې شي، موږ هم په هر مجلس کې، سر ټیټې نه اوسو، لکه ومو چې کړو، پاتې ژوند هم همداسې د نر په شان وکړو، حتا آینده نسل بنځي مو هم درس ترې واخلي!

يو ناڅاپه د ورور له خولې دداسې عجایبو اورېدلو په ځواب کې حیران بریان پاتې شوم، په ټول بدن مې لکه مېړیان چې گرځي، غوږونو کې مې په تکراري بڼه یو قسم کړنگ، کړنگ آوازونه کېدل، نور مې هم وضعیت خورا غیږې نرمال لوري ته ولاړو، په عیني وخت کې جمال د ځواب رانه اورېدو په پار دوې سترګې خولې ته رانیولې وې، خوزه ونه توانیدم، چې دده دهیلې سره سم زر ځواب ورکړم او یا هم سم د لاسه د یادو کړو دریو نسخو نه یې یوه ورته انتخاب کړم، ترډېره همداسې خاموش او فکر کولو کې پاتې شوم، دلته زما د ورخطایۍ، غوسه او غیږې نرمال وضعیت نه، شیطان ته هم موقع په لاس ورغله، د پراخه او سالم فکر کولو په ځای مې یې فکري مسیر د هوا په وړاندې منفي خطسیر ته برابر کړو، زړه کې یې راوچول: افسوز په ما څومره گرانه وه؟ څومره باور مې پرې لرلو؟ ترڅو به مې چې اول دې ته وانخیستل ځان ته مې هېڅ شی نه اخیستل، د عربو په

ښکلو او ځوانو ښځو، نجینو پسې به مې ددې لپاره کتل، چې په تن ښایسته جامې، بوټ، خپلۍ، ساعت، د سکول... یې صحیح کړم، ترڅو د تللو په وخت یې هوا ته هم واخلم، مگر دا دومره کمصله وختله، چې نه یې زما کورنۍ او دروازې ته وکتل، نه یې خپل درانه مور، پلار همدارنگه تل تر تله درنې، باعزت کورنۍ ته وکتل او نه یې هم پخپله په ما زړه وسوځېدو، چې د عربو په سختو سرو گرمیو کې مې ددې لپاره د ښه ژوند او ښه راتلونکې جوړولو په پار شپه، ورځ په ځان یو کړي وه، له سهار نه تر بېگا مې درنې، درنې مزدورۍ کولې، همداسې پرله پسې مې یې په وړاندې د نفرت او کرکې وسوسې په زړه راوړېدې، د عصبانیت لور ته تللم، همدا و، چې تر یوې ښې شیبې چوف پاتې کېدو وروسته مې د جمال په ځواب کې ورغبرگه کړه:

- افسوز زښته زیاته راباندې گرانه وه، که ټول کور ته یې اور وراچولی وای، زه به بیا هم ددې په طرف ولاړ وم، ولې بیا هم که بېخي تر زغم اوښتې وی، هر کله چې د خاوند او ښځې ترمنځ تر کور دننه ستونزو، فکري مخالفتونو، تاوتریخوالي یا نورو مشکيلاتو له کبله خبره یو د بل تر زغملو واوړي، په هغه صورت کې یې ښه حل لاره، په اسلامي شرعي طریقه د دواړو جانبو د ټولو حقوقو په مرعات کولو سره طلاق دی، اما د

داسې کمصل انسان چې له باور او ښو نه دې سوء استفاده وکړي، تا هم سپک کړي دوست او دښمن ته دې ټیټ سترگی کړي، کورنۍ دې هم سپکه کړي، ان خپلې دروازې مور پلار او وروڼو ته هم ونه گوري، د سپي په مرگ باید مردار شي، په مردارېدو سره یې، له خلکو اخیستی عزت واپس ورته راوگرځول شي، زه درسره موافق یم، دېرش مرمۍ یې ولې که شپيته، مگر د کوم چا سره یې چې مردار خوړگي کړې، څوک دی؟ څه رنگه یې ددې لوړې کلا او دې دومره کور نه پټ تر خپلې بسترې رارسولی؟ دا حال باید ترې واخیستل شي.

جمال راغبرگه کړه:

- بس ته ترې خلاص یې داسې به یې ټکي په ټکي درته پرې ووايم، خپل دین به یې لیدلی وي، زما به یې نه وي لیدلی، ته صرف راته کینه غوړ ورته ونیسه.

لنډه به یې وایم، جمال بېخي بېتابه او احساساتي و، زما د اجازه ورکولو سره سم د همدې ورځې په، ماسنښن مویې کاظم ماما ته زنگ وکړو، ورته کړل یې:

- ماما د مور مې دا دوې ورځې فشار یو څه لوړ شوی، دوا ه هم خوري نه پرې لگي، ما ډېر ورته ووبل چې یوه شپه ستاسو کره درشي، ترڅو

وکړځي، لږ به یې وینه جریان پیدا کړي، څه به یې فکر په بله شي، انشاء الله ښه کېږي، خو زما نه مني، وښه ته یو زنگ ورته وکړه!

نمورې ماما مې په مور گران و، د زنگ ورته را کولو سره مې مور په وینستو گمنځ راوخیسته دتلو تابعه یې ونيوله، جمال خدیجه او منوره هم پسې اشتهنۍ کړې، په دې سره یې ښه زمینه مساعده کړه، کور یوازې زه، جمال او هوا پاتې شو، جمال مازیگر بالاخانې ته وختلو تر ډېره یې ټک او ټوک راتلو، چې کتل مې د څاه د رېښو نه یې د وهلو لپاره دوې متروکې جوړې کړې وې، رابښکته شو، ماښام تر لمانځه وروسته یې ډوډۍ راوخیستله، زما زړه ته نه کېده، خوبیا هم یو دوې گولې مې وخوړه، دسترخوان یې ټول کړو، د دېوال خواته یې واچولو قاب او کاسه یې له پاسه پرې کېښودل، سم له واره پورته شو، لاس یې ورجگ کړو، د الماری له سره یې تفانچه او یو غټ برچې ته ورته چاقو هم راوخیستل، نوریې ماته کړل: لالکه! راځه ددې په خاندان کې..... چې دا خریمتوب او مستي یې اوس تر..... پرې وباسم، ډېر پوچ ښکښل یې وکړل، پسې زیاته یې کړه: خوبیا بله رنډۍ د خپلو کورنیو د عزت سره داسې لوبې ونکړي، نه چاته داسې د بې غیرته فکر ونکړي. له څه وېلو پرته زړه نا زړه پسې ورپورته شوم، سترگې مې له اوبښکو راډکې شوې، چون یو خوا مې

تر دې دمه چرګ نه و وژلی، نه مې یې جرئت لرلو، انسان خو پرېږده، ولې نن د مجبوري له مخې سل سلنه کلک ورته وتړل شوم، بلخوا له دې واقعي هاخوا هوا د بې جوړې ځوانۍ لرلو علاوه، ډېره مینه ناکه او با وفا نجلۍ وه، د ورسره تیر کړي ژوند په لږ کي راسره کړې نیکۍ او راکړې مینې یوه، یوه صحنه یې ذهن ته راتلله، واقعاً له نورو انسانانو نه جلا څوار ښایسته ځانګړنې، مثبت فکر او پراخه حوصیله الله ج ورکړي و، همدارنګه په لمانځه، اوداسه کي ډېره تکړه وه، حتا د سهار د لمانځه په محال به یې له ماسره هم تل لانجه وه، خدای ج شته زه د سهار په لمانځه کي تمبل یم، له خوبه نشم بیداریدی، هوا به بار بار وېل جګ شه، اوبه مې درته تیارې کړې اودس وکړه، جګ شه ناوخته شوه، جګ شه قضاء دې کړو، دا چې ډېره به شله شوه، اخیر به مې بې آبه کړه، څو لحظې به غلې وه، بیا به راغله په تندي به یې ښکل کړم، انګی به یې په انګي راکېښودو نور به یې زاری شروع کړې، خیره جګ شه اودس وکړه، لمونځ قضا کړي، بېدمازي انسان بدبخته کوي، د کور برکت ورسره ځي، همدارنګه له بېلابېلو لارو یې کار اخیستلو، اخیر به یې جګ کړم. له دې سوا د ضرورت په وخت له کورنه د وتلو په محال به یې ډېر ښه حجاب مرعاتولو، خو سربېره ددې چې پرله پسې ښایسته ځانګړنې یې په ذهن

راورېدې، سترگې مې یې راډکې کړې، عین حال کې مې زړه کې راتېده:
 که رښتیا دومره ښه نجلۍ وی، بیا یې دومره لوی جک ولې وهل؟ حتماً
 دا هر څه یې زما په وړاندې تمثیل او ددې لپاره یې کول، ترڅو زما په سر
 خولۍ کېږدي، باور پرې وکړم، نه یې کور کې قید کړم، نه یې وڅارم، تر
 هغو چې خپل عاشق او ورسره مزو، چرچو ته اسانه لاس رسی ولري، لکه
 لرلی یې چې دی.

خو په هر حال جمال مې تر مخ و، اتاق ته ورننوتلو، زه وره کې پښه نیولې
 شوم، اتاق ته د جمال په ورننوتلو هوا خبره نشوه، څنگه چې پرته وه،
 همغه شان پرته وه، زموږ په گومان لا یې هم د سختې ناروغۍ او بې حالۍ
 تمثیل کولو، اما جمال د ورنژدې کېدو سره سم ملا کې په لغت ووهله،
 نجلۍ په خفه غږ د الله فریاد په کولو سره، مخ راوگرځو، سترگې یې
 رارښې کړې، د جمال په لیدو یې، ټیکري پسې منگولې واچولې، د
 راجگېدو هڅه یې وکړه، خو لکه ښه د کالونو سخت او بې سیکه ناروغ،
 په ډېر زور تر یوې اندازې راجگه شوه، لا پوره نه وه، راناسته بله څپر یې
 ورکړه، واپس ولوېده، پسې ورټیټ شو، وینستو کې یې لاس ورواچولو
 راجگه یې کړه، په شاته دېوال یې ورووهله همداسې تخته یې ورکېنوله،
 نجلۍ په ورخطایۍ او تکراري ښه فقط یا الله ج یا الله وېل، جمال تفانچې

ته مرمۍ ورتېره کړه، میل یې په تندي ورکېښودو، ورته کړل یې: خوله دې بنده کړه، چنگ او فنگ دې پرېږده، چې رښتیا دې الله ج په یاد وی، له ځانه به دې خړیمه نه جوړوله، حرامونې به دې نکړل، نور دې مکر او نازونه نه چلېږي، دوی خبرې درته کوم، ښه یې واوره! ایا د سوتې په زور اقرار درباندي وکړم، که خپله یې کوي؟ دا حرامونې دې له چانه په کېډه شوی؟ زما او له دې دومره کور نه پټ دې څه رنگه رابطه ورسره نیوله؟ څرنگه دې راوستلو؟ دلته دې راوستلی؟ د پلار په کور کې دې ورسره یو ځای شوې یې؟ ته وروتلې یې؟ څه کیسه وه؟ هوا په بې انرژۍ لږزانده غږ ژړا کې وېل: په خدای، په قران که مې هېڅوک لیدلې وي، یا د چالاس راباندي لگېدلې وي، جمال په کاذبه موسکا او تمسخر ورته کړل: ښا بیا نو حتماً شپاله (غوجل) ته ننوتلې یې په خړه دې ځان ډډ کړی، له همدې سره یې رښې متروکه ورته بنده کړه، په ټول زور سره یې پنځه، شپږ متروکې په سر، سرو وهله، چې وار به یې پرې وکړو، تر ټول سر، مخ، غاړه به یې تاو شوه، له پوزې یې د وینو تر شو، د یوه غوږ نه یې هم وینې راروانې شوې، چون د متروکې دلمرې وار سره یې لښتۍ هاخوا والوتله، فکر کړم د همدې لښتۍ د نلکې سره یې غوږ راوشکېدو، خو په هر حال مخ، غاړه، سر کالي مالي یې ټول په وینو سره پره شول، د نجلی چیغې او

فرياد جگ شو، خو دومره هم نه چې تر اتاق ووځي، يا يې گاونډيان واورې، له پنځو شپږ متروکو وهلو وروسته، جمال د تيارسۍ په حالت کې دمه ونيوله، يو ځل بيا يې غږ پرې وکړو: حال وايې کنه؟ نجلی فقط وای الله، وای الله چيغې وهلې، بيا يې دوهلو شروع پرې وکړه، زه له ماشومتوبه د وینو سره، حساسیت لرم، په لیدو مې يې ږه ښه نشي، ضعف راباندې راځي، ترې راشاته شوم، نور مې نه لیده، صرف، ددې چيغې او د متروکې سرپار مې آورېدو، کله به جمال هم غږ پرې وکړو: وايې کنه؟ بلاخېره نجلی له چيغو ولوېده، لکه څاروی چې د حلالولو په وخت نیم دمې شي، له مړۍ نه يې يو قسم وهم ناک خرهار راوځي، پس، پس يې همداسې يو نیم خخخ، خخخ غږ راوتلو، ان تردې چې دا غږ يې هم ورک شو، يوازې د متروکې سرپار او د جمال ستمار مې اورېدو، وضعیت مې ښه نه و، په زړه مې گرمي گرمي راتلله، له دهلیز نه هم، بيخي حویلی ته راووتلم، ترڅو هېڅ غږ هم وانه ورم، تقريباً لس، پنځلس دقيقې وروسته، جمال له کړکۍ نه غږ راوکړو، چې ورغلم هوا ختمه وه، په وینو لاندې وینسته يې په مخ راخواره و، کمېس يې له ښکته نه، سينې ته ورتول شوی و، گېډه او ملا يې لوڅ و، د هرې متروکې په ځای کې سرې وینې راخوټېدلې وې، يوه پاڅه يې هم شکېدلې وه، تر ورانه پورې

یې پښه ښکارېده، دا هم له ډېرو وهلو نه تکه توره او شنه وه، څاڅکی څاڅکی وینې پرې ولاړې او روانې وې، پکې پاتې جامې یې هم په وینو لنډې خوشتې، په بدن ورچسپېدلې وې، تر څنگ دېوال ته یې هم زیاتې وینې باد شوې وې، تر نیمایي سور پور و، څنگه مې چې سترگې پرې ولگېدې، زرواپس راووتلم، د زیات لیدو تاب مې یې نه لرلو، جمال یې هم وسایل راټول کړل راپسې راووتلو، حویلی کې یې راته کړل:

- کورنۍ ته یې زنگ وکړه، چې په همدې شپه کې یې یوسي، خو دا چې مور، پلار، وروڼه یې ډېر درانه او ښه خلک و، شخصاً له ماسره یې ډېرې نیکۍ کړې وې، یو خوا خوی یې په لمړي سر کې د هوا ولور بېخي رانه وانه خيستلو، حتا د واده مصارف یې هم له ځانه وکړل، بلخوا پس له واده به چې کله ورغلم زښته ډېر قدر به مې یې کول، هېڅ مې نشوی کولی چې دلور د وژلو خبرې پرې وکړم، اخیر مې ځان ته خپله ډاډ ورکړو، زړه کې مې وېل: څه نو که انسانان وي، غیرت لري؟ تنها زما او زموږ د کورنۍ سپکه خونه ده، ددوئ هم اولاد دی، د دوئ کورنۍ، خپل مور، پلار وروڼه یې هم سپک کړل، باید په مرگ یې خوشحاله شي، همدا و، چې اتاق ته ننوتلم مایل مې له چارچ نه راخلاص کړو، پلار ته مې یې زنگ

ووهلو، سپمکارت مې نوی و، له مسافری نه په راتلو مې هم نه و خبر،
شماره یې ونه پېژندله د اوکې سره سم یې کړل: بلې سلام علیکوم!
- وعلیکوم سلام کاکا ښه یې پخیر یې!؟

- الحمد لله ښه یم، تاسو ښه یئ، وښه ومې نه پېژندې څوک یې؟
په لنډو کې مې ورغبرگه کړه:

- کمال یم، هوا مړه ده، پسې راشئ!

په جگ غږ یې کړل:

- هوا!!

په همدې سره مې تماس ورقطعه کړو، نور مې ورسره اوږده نکره.

خلاصه که څه هم ځای لرې و، خو موټر یې خپل و، بلخوا تیز راغلي و، یو
ساعت وروسته یې مور، پلار او یو ورور راوړسېدل د لور وضعیت یې
چې ولیدلو، ټولو چیغې کړې، مور یې د همدې لمړۍ چیغې سره پرې
ورولوبده ضعف یې وکړو، پلار یې تر غاړه لاس وړلاندې کړل، دڅو شیبو
لپاره یې په همدې مړینې راکښوله، سړی یې په خپله سینه پورې جوخت
ونیولو، دده سپینې جامې هم په وینو سړې، پرې شوې، تنډی یې د هوا په
ککره تکیه کړو، غټې غټې سلگۍ یې وهلې، سیل، سیل اوښکې یې پرې

ورتویولې، ورور یې لمړی زر، زرد کمیښ لمنه پرې راکش کړه، گېډه او ملا یې ورپټ کړل، شکېدلې پایڅه یې په پښه ور آواره کړه، عینې حال کې یې د ژړا سره گډه کړل:

- قربان قربان زما مظلومي خورې موږ وېښه، څه خبرو؟ چې دا به داسې ځناور وي، تا به داسې تیکه تیکه کوي، بیا یې تر څنگ گېناستلو، په وینو سره څپر یې د څو لحظو لپاره پخپلو دواړو لاسو کې ټینګه ونيوله، واپس راجنگ شو، زه چې له بهر ځوانه په کرکۍ ورولاړوم، مخ یې راوړولو کړل یې: ولې کفر یی که اسلام؟ دومره ظلم څوک کوي؟ له همدې سره راروان شو، تر وره راووتلو، زه آمده شوم، پوه نه وم، چې جنگ کوي، که زړه کې یې څه دي؟ خو نموري زما طرف ته بیخي راونه کتل، سلگۍ یې وهلې، حویلی کې د دروازې په لوري تېز روان و، غږ مې پسې وکړو، زما هڅه دا وه، ترڅو په آرامه یې پوه کړم، چې هسې مونه ده، وژلې، له کوم بل چا نه یې حمل اخیستی و، سبا یې حرامونۍ درته زېږولو، شکر وباسه چې ترې خلاص مو کړې، کنه هغه نوم به دې بیا چېرته وړلو، ولې هېڅ ځان یې پوه نکړو، همغه شان گړندی روان و، عین حال کې یې، ښکښل هم کول، د خدای ج په عذاب اخته شئ، لعنت دې وي درباندي .....

جمال يې خبرې ونشوی زغملی، وړاندې د مورد اتاق له کړکۍ يې سر راويستلو، پسې نارې يې کړې:

- خوله دې سمه بنوروه، که درووتلم!

نور يې خه ونه وېل، خبره يې همدلته بنده کړه، خو هلک بيا هم هېڅ ځان پرې پوه نکړو، له دروازې ووتلو، د موټر د سلف غږ يې راغلو، لس پنځلس دقيقې نه وې وتلې، چې د رينجرو کوغ او پوغ شو، د امنيتي ملي مربوط عسکر راوړسېدل، جمال چلاکي وکړه، د کلا له شانه د توت په راتېرو شاخونو باغچه ته واوښت، ځان يې ويستلو، زه يې ونيولم لاس يې تر شاه راولچک کړل، برقي ډنډې ورسره وې ډېر سخت يې ووهم، دلته هم ما غوښتل چې د هوا د وژلو لامل او گنا ورته ووايم، ولې د يوې خبرې اجازه يې هم رانکړه، جمال پسې يې هم کور په بل مخ راوړو ان د گاوندیانو کورونه يې پسې وکتل، پيدا يې نه کړو، زه يې راويستلم، د رينجرې باډۍ کې له چوکيو لاندې په غولي يې کېنولم، تر رينجريو شمېر مسلح عسکر تاو، امنيت يې نيولی و، نور تر ډېره زموږ په کور کې و، تحقیقات او څېړنې يې کولې، چې کتل مې د طب عدلي اړوند يو سپين امبولانس هم راغلو، په ډېر لوړ آواز وهم ناک اورنگونه يې کول، په سر يې سرې او شنې اشارې ډېم او فول کېدې، عسکرو د هوا جسد ورته

راویستلو، دوی هم راتول شول رېنجرو ته وختل، زما په سړيې توره خولۍ راکش کړه، حرکت یې وکړو، لمړی یې د امنیتي ملي تحقیق خانې ته یوړم، دلته ډېرې سختې شکنجې او وهل هم و، پس له پنځلسو ورځو د طبي عدلي روغتون نه د هوا د معایناتو او څېړنو نتیجه راغله، لیکلي و: د افغانستان اسلامي جمهوریت د عدلي طب د دقیقو څېړنو او معلوماتو له مخې د مرحومي هوا نومي مېرمنې په رحم کې ماشوم نه، بلکې تېمور دانه وه، په عوض ددې چې عاجلي یې جراحي او اساسي درملنه شوې وي، برعکس ډېر سخت ظلم ورسره شوی، تر خورا وحشت ناکو شکنجو لاندې وژل شوې. د عدلي روغتون ددې راپور په رارسېدو سره، علاوه ددې چې په خپل ظلم او د هوا په مظلومیت کې زښته ډېر وژل، عسکرو هم بلا سخت ووهم، نور یې دوسیه داته جوړه کړه، محکمې ته یې معرفي کړم، لنډه دا چې محکمې اوه لکه افغانۍ نغدي جرمه رانه واخیستله، یوویشت کاله یې قید راته ولیکلو، د څرخي پله زندان ته یې ولېږلم، دوی میاشتي وروسته زندان کې خبر شوم، جمال هم د ترکی په مرز کې پولسو نیولی و، ډېر سخت یې وهلی و، لاس او پښې یې ورمات کړي و، له همغو وهلو نه مړ شوی و، کوم دلارې ملگري یې چې زموږ کورنۍ ته حوال ورکړی و، په خبره یې جسد یې هم له دوی نه همغه غره کې پاتې شوی و،

والله علم چې بیا به چا خاورې پرې اړولې وي، که به حیواناتو یا مرغانو خورلې وي، خلاصه ورور، هوا، اوه لکه افغانی، د سعودی وېزه هرڅه مې له لاسه ورکړل، خپله هم تقریباً عمري قید راباندې وختلو، د خدای ج په بدبختیو بدبخته شوم، د څه وخت په تېرېدو سره، مې د مور او خويندو سره ماماگانو خپله وسه کوله او د ګاونډیانو، کلي کور په عشر او زکات پایېدل، ان تردې چې دوه کاله پس بیا هم همدې زندان کې خبر شوم، یوه خور مې خدیجه یې له غربت او لوږې په کلي کې یوه سپینږيري ته ورکړې وه، په داسې حال کې چې د نموري سپینږيري د واده شویو لورانو له اړخه لمسیانې زما د خور همزولې وې، بلاخېره تر اوه کاله زندان تېرولو وروسته، د اشرف غني احمدزي په مشرۍ د وخت جمهوري نظام د طالبانو لخوا سقوط شو، د نورو ولایتونو په شمول، د کابل د زندانونو دروازې یې هم د ټولو بندیانو په مخ خلاصې کړې، زه هم پکې ازاد شوم، همغه ورځ پس له ما بنامه غلی کور ته ولاړم، د مور او کشرۍ خور منوره سره مې ولیدل، خدیجه ته د ورتلو وخت مې پیدا نه کړو، شپه مې وکړه، وربدم چې دا ځل مې طالبان ونه نیسي، زندان ته مې خطا نه کړي، یوه دسپینو زرو ګوتمۍ مې لرله، غمي یې څه ارزښت لرلو، دا مې راوخیستله سهار وختي له کوره راووتلم، ګوتمۍ مې په لارو وپلورله، جیب خرڅ مې

پرې برابره کړو، لمړی نیمروز او له نیمروز نه ایران ته ولاړم، هلته مې هم چې راسته اچوله، چپه لوېده، یوه ورځ به په کار، پنځه ورځې به بې کاره وم، له بې خرڅۍ او زړه تنګۍ مې نور ساه په ختلو وه، څنګه چې په کار شوم، بدبختي څه کوي، لس ورځې کار مې وکړو، په یولسمه ورځ مازیګر و، په داسې حال کې چې په سېمټو ککړ پکړ لباس کار مې په تن و، سخت سترې هم وم، پولس رانه تاو شول وې نیولم، خو لغتې او څپرې یې ووهلم، ولچک یې راواچول، موټر ته یې پورته کړم، پیسې میسې پاتې شوې، پنځه ورځې کمپ کې وم، دوه نیم زره تومن مې جیب کې و، هغه یې هم رانه واخیستل، شپږمه یې واپس نیمروز ته راواړولم، نیمروز کې یوه روپی هم نه وه راسره، چې تر کابلې او بیا تر خپل کلي پرې راغلی وی، حتا هوټل کې د شپې کولو، ډوډۍ خوړلو پیسې نه وې راسره، له دې کبله ډېرې شپې په نیمروز کې پاتې شوم، مزدوری پسې کړخېدم، خو کار نه پیدا کېدو، ډوډۍ به مې په ټوله سپین سترګۍ دې دوکاندارانو سره خوړله، یا به چې ډرېوران پرې غوندې و، وربه غلم ډوډۍ به مې ورسره وخوړله، کله به یې یو لس روپی راکړې، یوه نیمه ورځ به شل، دېرش روپی مزدوري پیدا شوه ډوډۍ به مې پرې وخوړله، د شپې له خوا به د بازار تر شاه پارک ته تللم، سلگونه متعادلان پکې پراته و، اوله شپه مې

ډېر سخت یخ وشو، نژدې یې وژلی وم، سهار تر نهه، لسو بجو بېخي جگېدلی نشوم، یو معتاد مې خواته راغلو، کړل یې:

- خمار یې ځان دې درد کوي؟

ورغبرگه مې کړه:

- نه عمل نلرم، د شپې مې ډېر بد یخ وشو، اوس مې هم د ټول وجود بندونه کرغچ دي، نه خلاصېږي، متعاد موسک شو کړل یې:

- څنگه یې وژلی نه یې، په دې یخ کې بې موادو شپه کېږي؟ لږ لږ سردرنه وه، یعنې نشه کوه، چې وینه دې ټینگه شي، وجود دې د یخ مقامات پیدا کړي، کنه وژني دې، یا یو سپی پیدا کړه، د شپې یې په خادر کې درسره پټوه، سپی هم گرم دی، یخ دې نه ترې وهي، بیا یې کړل: خو سپی هم چې نشه نشي، نه درسره ځملي، زړه کې مې وېل: یا خدایه دا څه اورم؟ څه حالت ته دې راوستلم؟ خو په هر حال معتاد ته مې کړل:

- د موادو روپی نه لرم!

وېل یې:

- خیر دلته تر نیمایي زیات کسان نه مواد لري، نه یې پیسې، هر چا چې څکول په ډولۍ کې ورپټ شه، ډولۍ کې حصار دود دې دومره نشه کوي

چې شپه دې پرې تېره شي، د لاس په اشاره سره یې زیاته کړه، که نه وي، هغه زما ملګري دي، بیا هلته راځه، په همدې خبره رانه راروان شو، ما ځان و خوځولو، پښې او لاسونه مې وښورول، د جګېدو هڅه مې وکړه، ډېر په سختۍ جګ شوم، لږ لږ چې وګرځېدم، بندونه مې خلاص شول، وږی وم، د ډوډۍ په غم خوړلو پسې بازار ته راووتلم، چې کیسه اوږده نشي، دا ورځ هم تېره شوه، ما بنام بیا پارک ته راغلم، تر ډېره مې مقامت وکړو، خو څومره چې شپه پخپله یخ زایاتېدو، بلاخېره ورخطا یې کړم، لحظه په لحظه مې وضعیت خرابېدو، ان تردې چې لاس او پښې مې بې حسه شول، دا شپه تر پروڼۍ شپې ډېره یخه وه، زړه کې مې راتېره شوه: قسم ده که بېخي ژوندی ترې ووځې، بله لار نه وه، د معتاد د خبرې په تقيب، شاوخوا مې وکتل، معتادان خو ډېر سره ډولۍ ډولۍ و، زه د نژدې کثافت دانۍ تر څنګ دریو معتادانو ته ورغلم، د زړو پلاستیکي ګونیو ډولۍ یې جوړه کړې وه، له ډېرو خیریو او دودونو نه تکه توره شوې وه، کرار، کرار مې ددې دوو ترقیات سرور دننه کړو، دوی چې ولیدم، د معتادانو مې دا یو کار خوښېږي، خپلو کې ډېره ښه ملګري سره پالي او ډېر ښه نیت لري، هرې ډولۍ ته چې ورشې څوک دې نه منع کوي، نه پوښتنه کوي چې څوک یې؟ دوی هم چې زه ولیدم، سره وښورېدل، ځای یې راکړو، نشه یې کړې

وه، اوري يې ساف شوی و، خو لا هم له پاسه يې د سگریټ په درې موادو نری، نری لوگی کولو، زه يې لمړی ډېر وټوخولم، خو لحظې وروسته مې د ستوني او سږو عضلات (غوښې) شل شول، دټوخي قابليت يې له لاسه ورکړو، کرار، کرار مې د زړه ضربان هم زیات شو، بلاخپره داسې گرم شوم، چې په همدې شنه یخ کې مې وجود خوله پرېښوده، له ډېرې گرمۍ مې ساه بندېده، غوښتل مې له ډولۍ راووځم، نیشه وم، جگپدی نشوم شاته راولوېدم، لکه چې په پښه مې اور وشیندلو، معتادان په پوزو کې وغوښدل، پښې مې يې دېخوا راتپله کړې، څه مې خپله ځان راوښویو له دوی نه یو متر رادې خوا شوم، څو شیبې پروت وم، نشه مې شیبه په شیبه زیاتېده، نور په ځان نه یم پو، خدايزده بې هوشه شوی وم

که ویده شوی وم، نه په شپه خبر شوی یم، نه په یخ، ان د ورځې لس بجې وې، چې سترگې مې راوغړولې، لا هم ښه نشه وم، طبیعت مې داسې برابر و، لکه د ټول جهان پاچا چې یم، زړه کې مې وېل دا نشې خو سم شی دي، معتادانو هسې له ځانونو ملنگان نه دي پسې جوړکړي، لنډه دا چې مازیگر مې نیشه والوتله، سم د لاسه یوه بله ډولۍ کې ورپټ شوم، بیا مې ځان نیشه کړو، حتا تردې چې څلور پنځه ورځې وروسته يې هسې تاثیر نه راباندې کولو، مجبور وم، چې هره شپه دوه، درې ځله ځان نشه

کرم، خلاصه لس ورځې وروسته به ټوله شپه په ډولۍ کې ناست وم، چې راوبه وتلم پنځه دقیقې وروسته به یخ ونيولم، واپس به ډولۍ ته ورننوتلم او که خوب به راتللو ډولۍ کې به هم نور نشوی کېناستی، بیا مې د سیمټو د ګونیو یو ترفن پیدا کړی و، د یو بغلاني ملګري مې سپی و، همغه به مې راسره ترې لاندې څملولو، رښتیا هم سپیان ډېر ګرم مزاجه دي، چې راسره پټ به مو کړلو، بیا به مو یخ نه کېدو، له تاسو دې پټه نه وي، د سپي سره د څملاستلو یو جالبه خاطره به هم درسره شریکه کړم، البته حیا دې وي، د نورو شپو په شان، یوه شپه بیا هم د بغلاني ملګري، مومن د سپي سره تر ترفن لاندې وېده وم، خر غټ کوټه سپی و، د شپې مې خوب لیدو، چې د هوا سره په تخت پروت یم، دخوب نازک ښکلی لباس یې په تن و، سپین سپین اندامونه یې ترې ښکارېدل، په ځنګ راواوښته، په انګي یې مچو کړم، ګورګوټی، ګورګوټی څنې یې په مخ راولوېدې، بیا مې یې په سینه لاس راته کېښودو، ښکته د نامه تر غوټۍ یې، خپر کش راکش کړه، په دې سره یې زما احساسات هم راوپارول، ورو ورپه اړخ شوم، لاس مې پرې ورواچولو، ښکته پورته مې یې په اندامو کښولو، نرمه نرمه مې چاپي کوله، نوبت سینې ته راوړسېدو، تی مې یې په منګول کې ونيولو، چې پچک مې کړو، سپي راغپ وهل، خوله یې

راواچوله، سترگې مې رانه کړې، چې گورم تر مایعو مې نیولی و، زرمې لاس راکش کړو، سپي توف کړل، همدې سره له ترفني نه ووتلو، زه خو دقیقې نور هم پروت وم، پخوانی ژوند، مور، خویندې، ورور، هوا او راسره مینه یې یاد ته راغله، کوم چې نیمه شپه خوب کې به په اړخ راواوښتله په مخ، غاړه به یې کلک، کلک مچو کړم، واپس به یې سر په بښت ورخطا کړو، په بل اړخ به ویده شوه تور څنې به یې په مخ او غاړه ورخوړې شوې، اوسني حال ته مې په کتو، دې یادونو ښه ډېر وژپوړم، خو په هر حال، نیشه مې الوتلې وه، بدن مې مړ، مړ درد کولو، پسې راجگ شوم، مومن او ملگرو یې ډولۍ جوړه کړې وه، زه هم پکې ورپټ شوم، لنډه یې دا چې نیمروز کې په همدې شان څه باندي یوه نیمه میاشت وخت راباندي تېر شو، په همدې موده کې مې زښته ډېر وزن هم له لاسه ورکړی و، وچ اسکلیټ رانه جوړ شو، خو ښه و، بله ورځ له ایران نه یو لوی ټیلر موټر راغلو کاشیان او مزایق پکې بار و، دلته یې له هغو موټر نه رابښکته کول، یو بل موټر کې یې بارول، دا موټر کابل ته راتللو، ډرپور یې راته وېل: راشه موټر راسره بار کړه، روپۍ به درکړم!

ما ورته کړل:

- روپۍ مه راکوه کابل ته مې درسره بوځه!

موسکي شو، راغبرگه يې کړه:

- سيټ کې سپرې درنه بادېرې، کني بولې مې!

بيا مې ورته کړل:

- باډۍ کې د کاشيان تر څنگ کېنم!

وېل يې:

- بيا نو سمه ده، راشه!

شروع مې ورسره وکړه، شپږ نفره نور هم و، ان تر نيمې شپې پرې اخته و، چې بار شو، د ډرپور سترگو ته مې سترگې نيولې وې، راته کړل يې:

- اوس ناوخته ده، سهار وختي چې لمونځ دې وکړو راځه حرکت کوو، زړه کې مې وېل چې لمونځ له کومه شو، غرق شې دا يوه نيمه مياشت کېرې چې جنوب کړځم، موږ ډوډۍ نشو پيدا کولی د حمام پيسې به له څه نشي؟
خو ده ته مې د بلې په پار سر و خوځولو، ډرپور او کلنري يې هوټل ته ننوتل، زه پارک ته راغلم، په دوه دريو ډوليو کې ورپټ شوم، اما دې وخت کې مې معتادي بېخي زياته شوې وه، صرف په ډولپو کې پټېدو مې خمار نشوی ماتولی، د بدن درد مې شيبه په شيبه زياتېدو، مجبور شوم، د بابه مير خواته ورغلم، نموري مخدره مواد خرڅول، ورته ومې وېل:

- موټر مې بار کړی، پیسې یې سهار راکوي، یو ګرام پوډر اوس راکړه، له درده مړ شوم، څنګه مې چې پیسې واخیستې درته راوړم یې، باببه میر مازیګر د موټر بارولو په وخت ولیدم، بې چون او چرایې جیب ته لاس کړو، کاغذ کې پېچلې یو ګرامه د پوډرو پلته یې راکړه، ترې راروان شوم، مومن یې د سپي سره تر ځل لاندې ویده و، راوینس مې کړو، هاخوا معارف ناست و، ځان یې ګرولو، څمار پسې اخیسی و، بدن یې درد کولو، هغو ته مې هم غږ وکړو، له یادولو دې پاتې نه وي، معارف ننگر هاری و، اصلاً دلته نوي سلنه پودریان د نورو ولایتونو و، ټول زما په شان له ایران نه رامرز شوي و، د کرایه او هوټل کې د شپې پیسې به یې نه لرلې، بلخوا نیمروز کې دوکاندارانو، ډرپورو او عامو خلکو هم له ایران نه په رامرز شویو مسافرو هېڅ ترحم او انسانیت یې نه ورسره کولو، نه یې د یوې روپۍ مرسته ورسره کوله، ملامت هم نه و، مسافر زښته ډېرو، رسیدګي یې نشوې پسې کولی، چې یوه ته به یې یوه ډوډۍ وخیستله، سلگونه نور به ترې تاو شول، سړي به دوه ساعته ځان نشوې ترې ایستلی، بناءً هغه مسافر چې له ایران او یا کورنه د پیسو ورلېږلو څوک یې نه لرل، مجبور و، په پارک کې شپه وکړي، درحالی کې چې په پارک کې له نشې کولو پرته شپه نه تېرېده، یخ وژل، چې نشه به یې وکړه، دوی ورځې پس

به داسې معتادان و، چې په څلورو به جگېدل، د تل لپاره به د همدې ځای شول، خو په هر صورت، معارف او مومن مې راډولۍ کړل، پوډر مو وڅکولو ښه مو ځانونه نشه کړل، دوی همغلتنه واړول، که څه هم ساعت نه و، پوهېدم نه چې څه وخت دی؟ خو زه مو ترته راغلم، بادۍ ته وروختلم وړاندې کونج کې د کاشیانو په سر کېناستم، یوخوا ډېر سخت نشه وم، بلخوا بې خوبه وم، سم دلاسه وېده شوی وم، یو وخت چې راوینښ شوم، نیمه ورځ وه، مو تر روان و، ډېر راغلي و، د ډرېور نېمروز کې نه و راته پام شوی، په لارو یې چېرته لیدلی وم، خو غږ یې نه و راباندې کړی، ویده یې پرېښی وم، زابل کې یې مو تر ودرولو، راوکتل چې ناست یې ولیدم غږ یې وکړو: څه حال دې دی پیره! ژوندی یې؟

- هو، ښه یم!

- وږی نه یې!؟

وږی وم، خو ده ته مې غږ ونکړو؛ پوه شو چې وږی دی، نور رانه لاړو د کلینر سره یې هوټل ته ننوتلو، څو لحظې وروسته د مو تر له څنګ نه د هوټل شاگرد یوه ډوډۍ، یو ډیپسې بوتل او په پلاستکي یک بار مصرف کاسو کې یو خوراک ښه غوړ پلو راته ونيولو، د پسه غوښه یې په سر ایښې وه، دا چې یو خوا وږی وم، بلخوا مې له ډېره وخته غوړ او پاڅه

شوي خواږه، (کتغ) په سترگو نه و لیدلی، ډېر بڼه خوند یې وکړو، ډرېږور ته مې زښته ډېرې دعاګانې وکړې، خو له بدمرغه ماته الله ج داسې په قهر و، چې چاته به مې دعا وکړه، په بڼېرو به واوښته، غزني کې یې یو سراج موټر ووځلو، اته لس زره (۱۸) افغانۍ تاوان یې ترې واخیستلو؛ خو په هر صورت د شپې نه بجې وې، کابل ته راوړسېدو، دوی د سپلو په طرف تلل، زه د کوټسنگي چکپاينت کې ترې ښکته شوم، ان مازیګر مې نیشه الوتلې وه، په بدن مې درد و، دلته نو بڼه سم ټوک، ټوک وم، له هر څه سره کېږي، له درد سره نه کېږي، همدا و، چې پرته له هاخوا، دېخوا کتلو مې مستقیماً په پولې سوخته وړمند کړل، کوم چې د کابل ښار دمعتادانو تر ټولو لوی مرکز و، تر پله لاندې وربښکته شوم، د ښځو او ماشومانو په شمول سلگونه متعادان ترې لاندې اوسېدل، چا نشي کولې، څوک کثافاتو، مردارو اوبو کې پراته و، چا استفراق کول، څو کسان مې مړه پکې ولیدل، د چا اوس ځانکدن و، بېخي یو عجیب او غریب وضعیت یې و او دلته داسې هم نه و، چې د هر چا په ډولۍ کې ورپټ شي څه دې درته ونه وایي، بلکې دلته د هر چا گروهه معالومه وه، له دې کبله ما هم د یوې اته کسيزه ډلې سره تابعیت وکړو، ډلېمشر خپل شرطونه راته وړاندې کړل، اساسي شرط یې دا و: چې له هره طریقه وي، د ورځې به سل روپۍ ماته

روپې، غلا کوي، سوال کوي، پلاستيکونه ټولوي، ټکسي والو ته سوارې پيدا کوي، حيا دې وي پسې زياته يې کړه: کونه ورکوي، که مردگاوې کوي مقصد هر مانبام زه سل سل روپۍ درنه غواړم؛ دا چې زه سخت خمار وم، وجود مې داسې درد کولو، لکه ټول هډوکي مې چې مات وي، زر زر مې د موفقيت په پار سر ورته بنورولو، همدا و چې په ډولۍ کې د ورننوتلو اجازه يې راکړه، د يوگرام څلورمه برخه پوډر يې هم راکړو، دا مې د درې له پاسه په اور کېښودو، بڼه په خوند مې وڅکولو، سهار موبيا اور بل کړو، ډولۍ مو پرې جوړه کړه، تر نشې وروسته، د سلو روپيو په پيدا کولو پسې له پلنه راوختلو، د گروپ نور ملگري مې يوخوا او بله خوا ولاړل، زه حيران وم، چې چېرته لاړ شم، څه وکړم؟ که څه هم خپل کلی کور، مور او خويندې مې هم ډېر يادېدل، خو هلته هم نشوی تللی، چون يو خوا مې کرايه نه لرله، له کمپنۍ نه زموږ تر کلي دوه سوه افغانۍ کرايه وه، بل دا چې ما بايد بېگه تېره شوه مرو دلته ځان رارسولی وی، نېشه مې کړې وی، کلي کې به مې نشي مواد له کومه کړي و؟ د درده به په يوه چيغه وم، هر چېرته چې لوېدلی وی، همغلتنه به پروت وم، همدې فکرو کې غرق وم، چې يو سپين ږيري په ملاقات پوډري راغلو د پښو

سره مې کاغذ او پلاستيکونه و، زر زریې راټول کړل، په خیرن پلاستيکي بوج کې یې تخته کړل، پوښتنه مې ترې وکړه:

- په دې کار کې څه شی جوړېږي، کنه؟ زه نوی راغلی یم، مشر مو د ورځې سل روپۍ راباندې ایښې، نه پوهېږم چې څه کار وکړم! سړي وخنډل کړل یې:

- موږ هم سل، سل روپۍ اچوو، زه له ډېره وخت همدا کار کوم، تر ماسنینه یې چې ټول کړم، سل، یوسلو لس، یوسلو شل روپۍ کېږي، په لس، شل روپۍ ډوډۍ واخلم، سل روپۍ مشر ته ورکوم! ورته کړل مې:

بیا خو ښه دی، یوه خالي گونۍ به ماته پیدانکړې؟ زه یې هم ټولوم!

بیا یې له موسکا سره زېږې داړې په تور وچ مخ کې رابښکاره شوې، وېل یې:

- ډېرې دي راځه!

پسې شوم ان د دهبوریو کوڅو ته یې راوستلم، په اشغال دانیو کې یې راته کتله، په یو دو کې یې پیدانکړه، دریمې ته یې چې سر وروځړو، پیدا یې کړله، له پاسه چا پخې وریځې پرې وراچولې وې، له گونۍ نه وریځو ته

ډېر خوشحاله شو، د کثافت دانۍ منع ته وربښکته شو، وریځې یې په ګونۍ کې راوغاړلې، ماته یې راکړې، دی له اخیره پسې راوختلو، هاخوا ورته کیناستو وریځې، مو وخوړلې، د ګونۍ خوله تړلې وه، د یوې کیلو په اندازه څه شی پکې و، چې راخلاصه مو کړه، مړ پشنگوری چا کثافت دانۍ ته پکې راوړی و، پشنگوری مو واپس کثافتاتو کې وروارتیږلو، ګونۍ ما راسره واخیستله، په پلاستیک ټولولو مې شروع وکړه، دی به په یوه کوڅه تللو، زه په بله، اخیر کې به سره یو ځای کېدلو، تنها پلاستیکونه مو هم نه ټولو، کاغذونه، دپیپسي بوتل، پلاستيکي بوت، وچه ډوډۍ هر څه به مو ګونۍ کې تخته کول، لنډه دا چې مازیګر مو کوهنه فروشیو ته وروړل، دده یوسلو لس روپۍ شوې، زمالر کم و، نوي ۹۰ روپۍ یې راکړې، لس روپۍ بیا ده قرض راکړې، خلاصه یوه میاشت مې دا کار وکړو، نور ترې تنګ شوم، کوڅو کې به ماشومانو په تیږو ویشتلو، سپیانو به نه پرېښودلو، غپ او غوپ به یې ایښی و، منډې به یې راپسې وهلې، دوکاندارانو به هم ښکځل راته کول، شرلو یې، وېرېدل، ترڅو څه شی ترې پټ نکړو، له دې کار وروسته مې څه وخت د کوټسنگي تر پله لاندې د کمپنۍ او نقاش موټرو ته چیغې وهلې سوارۍ مې ورته پیدا کولې، مقابل کې به یې ډرپورو پنځه، پنځه روپۍ راکولې،

د څه وخت تر تېرېدو پس مې دا کار هم پرېښودو، یو خوا ډېر سترې و، بلخوا ډیرې متعادانو دا کار کولو، تر موټرو نه موږ زیات و، سل روپۍ د زړه په وینو پکې پیدا کېدې، تر نیمې شپې به پرې اخته و، ددې کار تر پرېښودو، وروسته مې وچو غلو ته مخه کړه، هرڅه به چې برابر شول پورته کول مې، نه د کراچۍ والو مالونه رانه په امن کې و، نه د دوکاندارانو، د کومو کورونو دروازي به چې خلاصې وې، که څوک به نه و، حاوېلۍ کې به مې یې چې په هر څه سترگې ولگېدې ترې رایستل مې، د موقع په برابرېدو سره مې، په کیڅه بوري هم هيله نه کوله، حتا کومه ورځ به چې نور کار ونشو، مازیگر، مانبام د لمانځه په محال به مسجدونو ته تللم تر خپله وسه، یو یا دوه جوړه نوي بوت به مې رابغل ته کړل، د مشر سل روپۍ به مې پرې جوړولې، ان تر دې چې نن ستا سره بندي یم، باقي والله علم.

درنو لوستونکو! د کیسې محتوا همدومره وه، څه مو چې ولوستل، د نمورې کیسې راوي، کمال نامی معتاد مې څه وخت له مخه، دوکان کې په غلا گیر کړو، د جزا په پار مې دیو ساعت لپاره گدام کې بندي کړی و، همدې لړ کې مې یې مخدره موادو ته د مخه کولو، لامل او سبب ترې وپوښتلو، که څه هم ډېر کلک متعاد و، ظاهري څېره یې پوره تخریب

شوي وه، وچ کلک دوه هډوکي پاتې و، خو رواني حال او دروني ځيرکتيا يې لا هم په خپل ځای و، مخدره موادو ته د مخه کولو، په ځواب کې مې يې په خورا روانه او فصیحه ژبه پورتنۍ کیسه راته وکړه، له دې وروسته به مې هم بیر سر، تور مخ، لاس او پښې، د عمرونو څیرنې جامې په تن، کله ناکله کوټسنگي کې لیدلو، ماته به يې هغه کیسه راياد شوه، حتا تر دې چې نن سهار له کوره دوکان ته راروان وم، د پنځمې حوزې تر مخ په یوه ډبره چټله او له مرادارو ابو ډکه جویچه (لښتي) کې مړ و، خدایي چې شي زړه مې پرې بدشو، بیا يې هم راته کړې، کیسه یاد ته راغله، دوکان ته د رارسېدلو سره سم مې قلم او کتابچه پرې راواخیستل، د نو ځوانانو د عبرت په پار مې ټکي په ټکي ولیکله، هیله ده په لوستلو مو ارزېدلې وي.

پای

{ څنگه دې وجدان مني؟ }

يو ناخاپه د کلي له پاسه د څو نوعه امريکايي الوتکو خطرناک غورمېهار فضاء اشغال کړه، که څه هم شپه وه، خو ډېر وخت لانه و، وتلی شاوخوا لس بجې وې، د څو شيبو په تېردو سره دوې لويې دوه څرخه الوتکې، کوم چې هرې يوې به يې لسگونه پوځيان لېږدول، د کلي کوز او برکېناستي جنگيالي يې ښکته کړل، جيت (B-52) چې ډېر سخت بمبار به يې کولو او يو څرخه کوچنیو نښان ویشتونکو الوتکو له پاسه نظارت ترې کولو، خلاصه د پوځيانو د ښکته کولو سره سم، د وسلو ټک او ټوک شروع شو، بلاخيره ډېر شديد جنگ وښلېدو، د سپکو او درنو وسلو ډزو کلی د زلزلې په شان لرزولو، عين حال کې د ښځو او ماشومانو چيغې هم ورسره گډې وې، اصلاً چاپه په مسجد وه، چون ماښام د لمانځه په محال څو تنه طالبان راغلل، لا هم مسجد کې و، امريکايي ځواکونو راپور ترلاسه کړی و، همغه و چې چاپه يې پرې ووهله، ټولې لارې يې پرې بندې کړې، محاصره يې کړل، خو دوی هم په ارامه تسليم نشول، سنگري يې ورسره ونيولو، ډېر کلک ورسره وچسپېدل، لنډه دا چې د نيم ساعت په تېرېدو سره، د څلورو طالبانو په شهادت او يو امريکايي پوځي په مردارېدو او دوه نورو په زخمیکېدو سره جگړه پای ته ورسېده، امريکايي پوځيان د

تصفیه په پار مسجد ته ننوتل، بدبختانه دمسجد په وړاندې کونج د ملاامام په کوچني اتاق کې یې مالک بیچاره ژوندی ونیولو، موږی د مسجد د خادم سبحان کاکا زوی و، دا چې پلار یې یو خوا ضعیفه او بلخوا ناروغ و، د خپل پلار سره د مرستې په پار ډېری کارونه لکه مسجد جرو کول، د ابو آبدانونه ډکول، هر مازیگر د کلي له کورونو نه د مسافرو لپاره ډوډۍ راټولول به مالک ورته کول، همدارنگه موږی به مکلف و، چې د لماخوستنه هم تر ډېره په مسجد کې پاتې شي، خو ټول خلک ووځي، له اخیره ورپسې راقلف کړي، طالبان به هم په یوه ځای نه پاتې کېدل، چې ډوډۍ به یې یو ځای وخوړله د شپې لپاره به بل ځای تلل، اما له بده مرغه ترڅو دوی ځای بدلولو، چاپه پرې ولوېده، همدا و چې مالک هم گیر پکې راغلو، توره خولۍ یې په سر ورکش کړه، طیارې ته یې پورته کړو، له ځان سره یې یووړو، هغه هم په داسې حال کې چې، درې ورځې وروسته د راتلونکې جمعې په ورځ یې واده و، واده هم داسې د آرمانونو ډک واده، چې کالونه کالونه یې د خپلې معشوقې (ډېوې) کورنۍ ته د سوال لمن غوړولې وه، ان تر دې چې کله به یې د مسجد ملاامام ته اوزر زاری کولې، کله به یې د کلي د مخورو او لحاظمنو سپینږیو لاسونه ښکلول، ورواسطه کول به یې، ولې دا چې د ډېوې پلار یو پېژندل شوی

قاضي او پیسه داره شخص و، لویه کورنۍ یې لرله، برعکس مالک د یو غریب سړي یا د مسجد د خادم زوی و، چې ده خپله هم د نورو کارونو او مزدوریو سربېره تر ډېره د پلار سره د خادمۍ په چارو کې همکاري کوله، په ډېوه باندې عاشقۍ یې هم د مسافرو لپاره هر مازیگر د کلي له کورونو د ډوډۍ راټولو نه منشاء اخیستې وه، له دې کبله د ډېوې کورنۍ په هېڅ صورت مالک خپل سیال نه گڼلو، کنه که څه هم له غربت هاخوا نور ملک کې هېڅ کمۍ نه و، ډېریو شرف او سنگین هلک و، ښکلي ځواني یې لرله، تر دولسم صنف پورې یې زدکړې هم کړې وې، خو سره ددې چې په ډېوه پورې یې ډېر سخت زړه گڼلې و، په هېڅ نوعه نه ترې صبرېدو، بل مقابل د ډېوې کورنۍ یې هم په وړاندې ډېره جدي وه، نه یې د ملا امام مخ منلو، نه د مشرانو او نه هم د سپینږیرو ټول یې له یوې مخې راځوابول، څه سر مو خوږوم، لنډه دا چې، بالاخره پسې له وختونو، وخت راغلو، هره دعا یا صدقه یې چې قبوله شوه، علاوه ددې چې عاشقي یې یو طرفه وه، یوازې مالک زړه پرې بایلی و، په ډېوه کې تر اخیره چا داسې څه علایم او حرکات ونه لیدل چې گویا دا دې هم په مالک مټینه وي، اما دا چې مالک زښته ډېر وخت او زښته ډېر عذر او زاری وکړې، خدايزده زړه یې پرې وسو؟ له کبر نه ووېرېده؟ که به بله کومه خبره وه، خو هر څه چې

و، د ټولې کورنۍ خلاف یې د مالک وړاندیز ته لیک ووېلو، د خپلې کوزدې گل یې ورته واستولو، له یادولو دې پاتې نه وي، د خوب د لیدو په شان، کله چې د ډېوې له خوا د خپلې نامزادۍ په ورته رااستول شوي گل د مالک سترگې ولگېدې، د معامول خلاف غجیب او غریب احساسات یې له ځانه ونبودل، په ځای ددې چې وځاندي خوشحالي وکړي، ډکه کوڅه کې یې په چیغو چیغو وژل ان تردې چې بې حاله شو، ضعف یې وکړو، رنگ یې لکه د مړي تک زېږ شوه، خو په هر راز، خلاصه لا هم سره ددې چې مالک ته د کوزدې د گل په استولو، ډېوې د خپلې کورنۍ د فرد، فرد مخالفت په سر اخیستی و، فاصله یې ترې نیولې وه، د هریوه پېغور، پټکې، پټ او ښکاره خبرې یې په ځان تېرولې، خو بیا هم ددې ټولو ستونزو سره سره، د مالک د بې وسۍ له وجهه درې کاله د پلار په کور نامزاد کېناسته، پس له دریو کالونو مالک او کورنۍ یې ايله د واده کولو تیاری ونيولو، که څه هم وېل کېدل چې دا هم ډېوې خپلې گانې ورکړې وې، همغه یې پلورلې وې، واده ته یې تیاری پرې ونيولو، خو هر څه چې و. اما بدبختانه دا ارمان یې یو ځل بیا په زړه داغ پاتې شو، مالک امریکایي ځواکونو له ځانه سره بوتلو، د واده لپاره ټوله تیاري او ترتیبات یې ځای په ځای پاتې شول، په دې سره د کورنۍ سربیره

یې، مالک د خپل شرافت او انسانیت له مخې د واړه کلیوالو په زړونو کې خاص ځای درلود، همدا و چې درد یې په ټول کلي د ماتم سیوری خور کړو، زما خونو بیا بېخي د بدو ورځو، راز او نیاز یوازنی ملگری و، له حده زیات پرې خفه شوم، یعنې که ووايم، چې د عمر په اوږدو کې مې تر ټولو لویه غمیزه وه، ممکن دروغ مې نه وي ویلي، خو افسوز نور مې هېڅ مرسته وس کې نه و ورسره، یوازې هغه کارونه چې مالک به یې د پلار سره د مرستې او همکارۍ په پار مخ ته وړل، هغه که د خادمۍ و، یا تر کور بهر نور کارونه و، له ده ورورسته، ان له همدې اولې ورځې نه مې په ټول اخلاص وږه ورکړه. لنډه دا چې د مالک د کورنۍ، دوستانو او کلیوالو د ټولو هڅو سره سره بیا هم نهه (۹) میاشتي یې نه د مړي حال معلوم شو، نه د ژوندي، چا به وېل له طیارې یې راغوځولی، ذره، ذره شوی مړ دي، چا به وېل گوشتنامو ته یې وړی، کوم چې په کویا هېواد کې د ناټو ځواکونو تر ټولو لوی او وحشتناک زندان و، چا به بگرام او لوگر یادول، چون لوگر کې د امریکایانو ډېره لویه قرارگاه و، زموږ د ولایت په شمول یو شمېر نورو نژدې ولایاتونو کې شپنۍ چاپې اکثریت له لوگر نه وهل کېدې، کوم کسان به یې چې ژوندي ونیول، هغه یې هم لمړی لوگر ته وړل، وروسته به یې یا وژل او یا به یې هم نورو زندانونو ته استول،

بلاخیره پس له نهه میاشتو مازیګرو، باغ کې مې ریشکه ریبله، مبایل ته مې له یوې ناشناخته شمارې نه زنگ راغلو، د اوکې سره سم مې غږ پرې وکړو:

- بلې سلام علیکوم!

- وعلیکوم سلام لونګ جانۀ! جوړ یې، پخیر یې...؟

سر له لمړۍ کلیمې مې یې غږ وپېژندو، له خوشحالی مې تر ټول وجود فوراً یو قسم سور تاو پورته شو، ان لاس او پښو مې لږزه پیدا کړه، په خوښۍ سره مې ورغبرګه کړه:

- مالک جانۀ! ته یې، که خوب وینم؟

دی هم موسکې شو کړل یې:

- هو لونګ جانۀ! مالک یم څنګه یې؟ ښه یې؟ کور مو خیرت دی؟ زما د لالک دوی نه احوال لرې ښه دي؟

- شکر الحمد لله چې غږ مې دې واورېدو، هو! فضل د الله ج دی، موږ هم ښه یو، ستا لالک، مورجانۀ او خورکۍ دې هم جوړ او روغ دي، دا وایه چې ته څنګه یې؟ له کوم ځای نه دې زنگ وهلې؟

- الحمد لله چې ښه یاست، زه هم د الله ج کرم دی ښه یم، له کابل نه مې زنگ کړی، د باگرام زندان کې وم، درې ورځې له مخه مازیگر محال، د خو نورو زنداني ملګرو سره آزاد شوم، همغه ماښام کابل ته راغلو، خپل مایل نه لرم، اوس مې هم له فیسو نه زنگ کړی او لمړنۍ کس ته یې چې تماس مې درسره ونيولو، خو فعلاً دې هم خبره صرف ستاسره وي، چون ما د نیمروز د موټرو ټیکټ کړی، بېګا ته پخیر حرکت کوم، که الله ج راسره وکړل، غواړم همداسې اورپا ته ولاړ شم....

دهلک خبرو دوم لرلو، ولې دا وروستی جمله مې یې ونشوی زغملی، ځای په ځای مې قید کړو ورغبرګه مې کړه:

- په تا څه شوي؟ و ظالمه! مور او پلار دې درېسې رانده شول، دا نهه میاشتي دې نه د مړي درک په لاس ورتلون نه د ژوندي، اورپا خو تښتي نه، بلخوا هغه کوژدنه ډېوه دې چې کالونه کالونه یې دې کورنۍ ته اوز او زاری وکړې، د لوی او کوچوني زنه یې دې ونيوله، لاسونه دې ورته مچو کړل، ولې بیا هم نه یوازې دا چې سیال یې ونه گڼلې، بلکې ستا سره د خپلې لور کوژده کول یې د ځان سپکاوی گڼلو، مگر دې خپله زړه درباندي وسو، ستا لپاره یې د ټول کور مخالفت په غاړه واخیستو، د خپلې نامزادۍ گل یې درته واستولو، ایا نن ستا څنگه وجدان مني، چې دومره

بې غیرتې ورسره وکړې؟ د کالونو لپارې یو ځل بیا د خپلې هغه کورنۍ خبرو او تهدیدونه ته په خوله ورکړې، کوم چې د فرد، فرد غړي له خوا یې ستا په خاطر رټل شوې، تر خپله وسه، وسه قصد ورسره کوي؟ پام هېڅ کله دومره لویه بې عقلي ونکړې، هرو مرو دې یو ځل کور ته راشه، مور او پلار دې غېږ کې ونیسه، په تاپسې د فرهار زړه پټۍ یې شه، همدارنگه د واده لپاره دې چې کومه تیاري نیولې وه، هر څه په خپل ځای دي، حتا یو د گوگردو قوطی هم نه دی ضایعه شوی، واده دې وکړه یوه میاشت تېره کړه، بیا دې ټولې لارې په مخ خلاصې دي، خدای ج دې وکړي چې آسمان ته وخېژي.

په دې سره د هلک غږ خورا مایوسانه، حتا ژړا ته نژدې رنگ خپل کړو، راغبرگه یې کړه:

- ته رښتیا وایې لونگ جان! منم دا یوه ډېره ظالمانه پرېکړه ده، خو په عین حال کې زما له خورا سخت مظلومیت او مجبوریت نه هم ډکه ده، چون زندان کې له ماسره ډېر لوی ظلم شوی، بې له شکه که په دې حال کور ته درغلم په ځای ددې چې مور، پلار او دوستانو ته مې خوشحالي ورکړم، برخلاف لا به یې درد زیات کړم، همدارنگه ډېرې ته هم علاوه ددې چې نوره به یې هم د خپلې کورنۍ سخو او پېغورنو ته په خوله ورکړم، ښکاره

ده چې مستقماً به هم ډېر لوی عصبي شوک پرې وارد کړم، څنکه چې که څه هم کفار په ظاهره د انسانیت او بشردوستۍ نارې وهي، خو واقعیت کې دوی د انسانیت، بشریت تر ټولو ستر دښمنان و، فرض کړه، که یو ځنگل کې تر ټولو خطرناک او وحشتناکو ځناورو ته په گیر ورشي ټول ظلم زیاتې به یې همدومره وي، چې وبه دې وژني، غوښې به دې وځوري، مگر دې کفارو کاشکې یوازې یو انسان وژلی او غوښې یې خوړلې په همدې یې بسنه کولی، اما دوی چې کله یو انسان د زندان د تورو تنبو شاته له نورو انسانانو راجلا کړي، د خورا سختو وهلو، شکنجو، برقونو ورکولو سربېره، هېڅ نوعه انساني کراماتو ته یې درناوی نه لري، په سپیانو یې داړي، جسي تېري پرې کوي، په خوله کې یې بولې ورته کولې، استغفرالله په قرانکریم یې له پاسه خپژول، محمد ص او الله ج ته یې ښکښل او سپکې سپورې پرې کولې، حتا د نسل وژنې په پار هغه نوځوانان چې سن به یې له پنځلسو کالو لوړ له دېرشو کم و، خسایان کول یې، يعني د تل لپاره یې مردې له منځه پرې وړله، هسې یې هم وضعیت ښه نه و، خو دلته سم په ژړا شو، پسې زیاته یې کړه: بدبختانه دا ظلم یې له ما سره هم کړی!

په دې سره یې نابېره، په جگ غږ خبرو کې ورولوېدم:

- اففففففففف دا څه د ځناور اولاد دی، تا خو هېڅ گناه نه لرله، اخیر ولې؟

اصلاً دا د دوی ظاهري شعارونه او زموږ د ساده، خوشباوره ولس او خلکو په سترگو کې خاورې اچول دي، کنه تر کومه ځایه چې ما ولیدل، د پردې تر شاه، طالب، عسکر، ملکي، گنهگار، بې گناه هېڅ توپیر نه ورته لرلو، نه هم دا پوښتنه وه، دوی خاص او خاص په نام د افغان او مسلمان دوښمن و، څو یې چې وس کېدلو د هېڅ نوعه ظلم زیاتي هیله یې نه پرې کوله، په ټول کې هغه د کفر او اسلام ترمنځ د تاریخي دښمنۍ عقده یې پرې سړوله.

خو په هر راز، تماس مو ټنگ ټنگ کوي، چې قطعه نشي، مقصد له ماسره یې چې کوم وحشت کړی، پوښتنه مې وکړه، ډاکتران وایي: ددې ستونزې علاج یوازې په اورپايي ځینو هېوادونو کې ممکن دی، له دې کبله پرون د یوه قاچاقبر سره هم وغېږدم، دست خط مې ورته وکړو، که څه هم نسبت نورو قاچاقبرو ته پیسې زیاتي اخلي، خو دا په دې ښه دی، چې دلته یا په لارو پیسې نه اخلي، هلته هم خپله شرکت لري، کله چې مسافر ورسوي، همغه خپل شرکت کې یې ورسره په کار کوي، میاشتان یې له معاش نه د فیصدي له مخې خپل قاچاق گړځوي، نو که خدای ج سالم

ورسولم، انشاءالله ډېر زړه به هر څه سم شي، هغه که صحي مشکیل مې دي، که اقصادي، له هره اړخه به مې خپلې کورنۍ او دوستانو ته خوشحالي ورکړم، اګر چې تاته مې هم دا سردردی نه درکوله، نه مې خبرولې، خو په بشنې سره، نه وېل کېږي انسان دی، ډېر اوږد او سخت سفر دی، که ونه رسېدم، په لارو څه راوشول، ژوند مې له لاس ورکړو، چې بیا مې لالک او مورجانه خبر کړې، ترڅو زړونه یې صبر شي، ټول عمر مې د راتلو په انتظار تېر نکړي او..

د همدې او په نقطه کې یې خبرې بندې بندې شوې، نه پوهېږم نور به یې څه ویل؟ متأسفانه په اورېدو یې ونه توانېدم، بالاخره تماس مو قطع شو، په کومه شماره یې چې زنگ کړی و، بار بار مې دايره کړه، له بده مرغه زنگ یې نه تېرولو، تر ډېره مې سترګې وې، له هغو خوانه هم بیا زنگ رانغلو. نیمه پنډه ریشکه مې رېدلې وه، نیمه لا پاتې وه، د مالک د خبرو په اورېدو سره، علاوه ددې چې ژوندی و، غږ مې یې واورېدو خوشحاله شوم، اما د ورسره شوي ظلم له کبله یې ډېر سخت جگرخون کړم، له لاس او پښو مې ساه وختله، ان مټو کې مې ددې توانايي راپاتې نشوه، ترڅو دا پاتې نوره نیمه پنډه ریشکه مې هم رېدلې وی، خو په هر صورت، لنډ

به يې وایم، شپه تېره شوه سبا مازیگری بیا په یوه ناشناخته شماره زنگ وکړو، له سلام کلام وروسته یې کړل:

- نیمروز کې یم، دشپې په (۱۱) بجو د ایران په پوله وراورو، مقصد دعا کوه!

- ولې نه، الله ج دې په خپل امن امان کې لره، افسوز پروږ دې تماس قطع شو، له دې خوا مې هم ډېر زنگونه ووېل، بدبختانه رخ نشو، کنه: اکلاً دا خپل جیب خرڅ خو به مې درکړی و، په لارو که وږی شوی وای، یو نیم بیسکوټ، یو بوتل اوبه موبه خو به دې پرې اخیستې وې!

- ته دې ژوندی یې لونگې جانې! مننه پیسې راسره شته، د لارې د ضرورتونو لپاره شل، شل ډالر جیب خرچه کابل کې قاچاقبر ټولو همسفر ملگرو ته مې راووبشله، ته یوازې دعا کوه، صرف احوال مې درکولو، ماوېل چې خبر وې، نور دې په الله ج سپارم، مایل مې د یو ملگري دی چې مصرف یې زیات نه شي.

په همدې سره مو خدای ج پاماني وکړه، تر څنګ مې یې کلک ټینګار هم پرې وکړو، گویا چې هر ځای دې لاس رسېدو ماته زنگ کوه، نور مو تماس سره قطع کړو، بالاخره سره ددې چې درې ورځې وروسته مې ساعت په ساعت تلوسه پسې زیاتېده خو لا هم (۷) ورځې یې هېڅ زنگ

منگ رامعلوم نشو، په آتمه ورځ یې زنگ وکړو، زما د بلې! په ځواب کې یې کړل!

- لونگ جان! سلام علیکوم جوړ یې؟ پخیر یې....

- وعلیکوم سلام! شکر دی الحمد لله، ته ښه یې، ملګري دې ښه دي؟

- هو د الله ج فضل دی، موږ هم ښه یو، وښه وروره! ستا به سودا وه، په لارو مې هېڅ موقع پیدا نكړه چې تماس مې درسره نیولی وی، نن سهار په اوه بجو شیراز ته راوړسېدو، ایله مې اوس وکولی شوی چې زنگ درته وکړم.

- خدای ج دې وښه که څه هم سودا خو مې رښیا هم زیاته وه، خو څه شکر چې پخیر تر شیراز ورسېدئ باقی مو هم د کایناتو له ستر مالک نه په امن امان کې غواړم! مجلس مو څو دقیقې اوږد شو، اخیر کې یې کړل:

- یوه هفته دلته شته یو، د راتلونکې پنج شنبې په شپه پخیر حرکت کوه، انشاء الله بیا زنگ درته کوم، همداسې و، د پنج شنبې په ورځ یې زنگ وکړو، په سلام پسې پیوست یې کړل:

- لونگ ګله! موږ بیکونه بسته کړل، بېګاه ته پخیر حرکت کو، مقصد بیا دې هم له دعاګانو هېر نشم!

لنډه دا چې، دا ځل یې پوره پنځه دېرش ورځې هېڅ احوال رامنځته نشو، خوشبختانه پس له پنځه دېرشو ورځو یې په یوه ډېره نااشنا شماره چې ټول ټال شپږ عددو وه، زنگ ووهلو، تر سلام او جوړ، پخیر وروسته یې کړل:

- له ترکیه نه مې زنگ کړی، ستا د دعاگانو برکت و وروره! ایله نن سهار پخیر راوړسېدو، که څه هم ډېر سخت تکلیفونه راباندې تیر شول، یو ځل تقریباً ان د ترکیه پلازمینه انقره ته راوړسېدو، د ښار په دروازه کې یې ونیولو، تر درې ورځې زندان خورا سختو شکنجو وروسته یې واپس ایران ته ردې مرز کړو، دوې ورځې وروسته بیا پرې راروان شو، دا ځل بیا ښه راغلو، اګر چې یو ځای کې یې پیرونه راباندې وکړل، دا یو لاس مې لږ زخمی هم شو، ولې بیا هم ښه و، الحمدلله راوړسېدو، اوس بهر ته نژدې یو ښار کې یو، معلومه نه ده، چې له دې ځای نه به څه وخت حرکت وکړو، کېدی شي یو څو ورځې دلته هم پاتې شو، خو کله چې تللو بیا انشاءالله احوال درکوم!

- ښا سمدې، الحمدلله چې پخیر ترکیه ته هم ورسېدلې، لاس خو به دې ډېر نه وي، خوږ؟

- نه ډېر نه دی خوږ، پاسمان مې پرې شروع کړی، انشاءالله ښه کېږي، په همدې سره، نه پوهېږم څه ټکه پرې ولوېده، کړنگ، کړنگ بیا مو تماس قطع شو، خو ښه و، هغه مهم مطلب چې ترکیه ته رسېدلی او هلته ځای په ځای شوی، ترې ترلاسه کړو، څه ناڅه مې زړه ډاډه شو، په ترکیه کې یې تقریباً دوې هفتې تېرې کړې، بله ورځ په داسې حال کې چې د مازیکر او مابنډام منع و، زنگ یې وکړو، په ورخطایۍ سره یې د حال احوال پوښتنه وکړه، پسې کړل یې:

- د بهر په غاړه یم، نور حرکت کو وروړه! کویکه (کښتی) راته راغله، که څه هم ډېره کوچنۍ تقریباً لس نفري کویکه ده او موږ دېرش کسان یو، خدایزده دا د ظالم زوی مو څه رنگه پکې ځایوي؟ خو لوی لوی د ټیکټر (ترکتول) ټوپونه یې پسې تړلي، گومان کړم، ځینې نږبه په هغو کېنوي، اما خدای ج دې وکړي، چې ما ټوپونو ته نه کړي، لاس مې خوږیږي، منه که بیخي ځان پرې تکیه کړی شم، خو په هر حال، مقصد نن دې بېخي ډېرې ډېرې دعاگانې غواړم، وېل کېږي، چې دا کویکې ډېرې تېزې، دي، که الله ج خیر پېښ کړي، په نهه ساعتونو کې، یعنی سهار مخه، آمان ته رسېږو، انشاءالله کوشش کوم، څومره چې زر ممکن و، بیا تماس در سره نیسم، احوال در کوم! په همدې سره یې ماته د نوبت راکولو په پار ساه

ونیوله، د شونډو د پرانیسلو سره مې زریا په خبره کې راولوېدو کړل
یې:

- وېبڼه وروره! قاچاقبر مو نارې وهي، د خدای ج پامان ولاړم درنه!

نور ما هم ورسره اوږده نکره، د مخې ښې په کولو سره مې تماس ورقطقه
کړو، له همغې ورځې تر ننه، چې اوه (۷) میاشتې یې ووتلې، بیا یې
زنگ نه دی کړی، واللہ علم، څه شو؟

پای

{ افسوز چې ښځه نه وی }

ډېری وخت د عاشقانو او معاشوقو تر منځ یو د بل نه درک کول او دهغو د احساساتو خیال یې نه ساتل، په لویو سردردیو واوړي، روستم او زرمینه هم یو د همدې ډول عاشقانو له جملې دي، دوی تر ډېره خورا خوږه مینان و، یو د بل دیدن پسې اوبه اوبه و، همدارنگه د یو بل د لارو څارلو او نورو عاشقانه حرکتونو د افراط له کبله یې، ان د سیمې ماشومانو به هم ورځ کې یوه کړۍ ددوی په عاشقۍ گپ کولو، لنډه به یې وایم وخت راغلو د دواړو تر منځ څه مخالفت راپیدا شو، داسې وېل کېدل چې روستم ته یې وېلي و: له پلار سره مې د شنې یولې پټۍ واړوه، اتې داسې وگڼه چې همغه شیبه دې د یوې ښې خوړنې مچو قیمت پرې کړی، مقصد په روستم خوارکي یې څلور پنځه ورځې پټۍ واړولو، لاسونه یې پرې سرې تناکې کړل، اتې یې بېلا بېلې بهانې ورته کولې، مچو یې نه ورکوله، که څه هم روستم زما له ماشومتوبه ملگری او همصنفي و، نور ډېر ښه هلک و، خو له همغو ماشومتوب نه یې، ضد او عصبانیت لرلو، د معاملي خبرې په وړاندې به ډېره تیزه منډه او له حده زیاته لوچکي ترې وشوه، خو وروسته به یې بیا په زړه هېڅ هم نه و، مگر کار به یې خراب کړی و، اتې به یې پښېمانۍ چندان ځای نه نیولو، همدا و، چې زرمینې ته یې هم د

خپل زور ښودلو او غیچ اخیستلو په پار مور او پلار ورولبړل د یوې بلې نجلۍ سره یې ځان نامزاد کړو، زرمینه یې د کور کلي ټوکو ټکالو او خبرو ته په خوله ورکړه، د هر مجلس گپ یې پرې جوړ کړو، څه سر مو خوږوم، روستم یې ښځه راناوې کړه، درې څلور کالونه ووتل یو زوی او لور یې هم وشول، خو دې وختونو کې یو ځل بیا کلي کې د روستم او زرمینې د اړیکو او عاشقۍ پاللو گنگوسي راژوندۍ شوې، مگر ان تردې چې بله ورځ خبر شوم، روستم یې ښځه طلاقه کړه، حتا طلاقنامه کې یې د شاهدانو په حضور بچیان هم د ښځې په نوم کړي، اتي یې د اولادونو سره، د پلار کره ورولبړلې، دا خبره بېخي عجیبه راته ښکاره شوه، مخکې مې یادونه کړې روستم مې یو خوا همزولۍ او د ماشومتوب ملگری و، بلخوا له اوم نه تر دولسمه همصنفیان و، زړه مې و، چیرته یې په کومه گوښه کې غلۍ راگیر کړم، پوښتنه ترې وکړم چې ولې لېونی شوی یې وسړیه؟! په دې کې لس، پځلس ورځې ووتلې لا هم په گیرانغلو، بله ورځ د سهار د چایو په محال مو دروازه وټکېدله، چې کتل مې روستم و، د سترې مشي سره سم مې ورته کړل: هلکه! ما په اسمان غوښتې خدای ج په ځمکه راکړې، باور وکړه دا څو ورځې درپسې گرځم، راځه، راځه! تر مخ یې شوم مهمانخانې ته مې نښتلو، چای مې ورته واچولو کړل یې:

- کورنۍ او خپل، خپلوان ټول راسره مرور دي، د دنیا په سرمې خدای ج ته هیله وشوه، تاته وشوه اتي راروان شوم.

- ولې، ولې خیرت خو دی؟

جیب ته یې لاس کړو، یوه لویه ورقه لیکلۍ کاغذ یې راویستلو اخیړه برخه کې دوې درې امضاء گانې، یو مهر پرې لگېدلی و، کړل یې:

- خبر شوی به وې، ښځه مې طلاقه کړه، سره د بچیانو مې یې پلار ته ورولېږله، غوښتل یې نور هم څه ووايي، خبره کې یې ور ولوېدم:

- هو خبر شوم ظالمه! په همدې خاطر درېسې گرځېدم، لمړی خو دې له سره ښه کار نه دي کړی، بیا که بدي هم وه، په ښځه کې به دې وه، د ماشومانو یې څه گناه؟

افسوزانه ساه یې وخیستله کړل یې:

- رښتیا وايي خو اصلاً طلاق کول یې نه، بلکې له سره ددې واده کول مې لویه سهوه کړې، په داسې حال کې چې زما په رڼ رڼ کې د زرینې مینه جاري وه، اما بدبختانه د یو ډېر معاملي خپګان چې تقریباً د یوې ټوکې او نازرنگ یې لرلو، ولې ما یې د سزا ورکولو په پار ددې نجلی سره د ځان نامزاد کولو په سخته خپره سزا ورکړه، که څه هم له دې وروسته ما

فکر کولو، څنگه چې زرینې زما په نوم د بدنمایۍ دروند پیتۍ په سر
 گرځولو، د چم واړو او زاړو زما د مینې په صفت پېژنده، خو ما وخیستله
 د دوست او دښمن خولو ته مې ورکړه، د هر چا خدا او رشخند ته مې
 جوړه کړه، نو طبعاً تر هر چا ډېر نفرت چې ترې لري، هغه کس به زه وم،
 ولې داسې نه وه، پس له یو کال نه، زما د توقع خلاف په یوه ناشناخته
 شماره زنگ راغلو، چې اوکې مې کړو غږ مې یې وپیژندلو، ټول وجود
 مې یو قسم جام شو حیران بریان ودرېدم خبرې مې له خولې وتېښوې!

زرینې وخنډل کړل یې:

- ولې هوش درنه لاړو؟ وغږېږه، غږ مې دې یادېدلو نور مې صبر ونشو،
 زنگ مې درته وکړو، زه خو ستا غوندې نه یم چې لغت دې کړم، اتې دې
 هېر کړم، همدې سره یې آواز ژړاغونی شو، بلاخیره د خبرو توان یې له
 لاسه ورکړو صرف د سلګیو غږ یې راتلو، دا چې یو خوا مې یې په خپله
 ورسره کړې ناخوانۍ ډېر خجالت کړم، بلخوا سره د دومره لوی ناخوانۍ
 چې ورسره کړې مې وه، خو لا هم ددې مینه راسره لرل او غږ راباندې
 کول، یعنې په ټول کې له پاک زړه او وفادارۍ نه یې ډېر زیات متشره شوم،
 یوازې خپلې خولې مې وچولې، د وېلو لپاره مې څه نه لرل، نه مې دڅه
 وېلو توان لرلو، صرف د بهانې په پار مې دومره ووبل:

- بل ځای یم، زه بیا زنگ درته کوم، نور مې تماس ورقطع کړو، خو په هر حال، دا چې پس له ډېره وخته او ډېرو کیسو لمرنۍ تماس و، طبعاً دواړه یې ډېر سخت تر اثر لاندې راغلو، له دې وروسته مو کرار، کرار تماسونه زیات او وضعیت مو هم عادي شو، نجلی له پخوا ډېره کلکه او خوږه مینه راسره کوله، چې کیسه اوږده نشي بلاخیره خبره تر دې راوړسېده، د مینې د پاللو تر څنګ تقریباً دوه کاله مو په دې چوڼۍ سره ووهلې، چې ما ترې غوښتل ترڅو ددې ښځې او بچیانو په شتون کې واده راسره وکړي، مګر په دې ډېر کلک انکار کولو، ان تر دې چې وېل یې ستا په نوم د پلار په کور سر سپینه ومه، ولې تر څو دې دا ښځه او بچیان ستا په کور کې وي کوزده او واده نه درسره کوم، که رښتیا مینه راسره لرې او له زړه غواړې، ما دخپل ژوند ملګرې کړې، څنګه چې زه ستا لپاره هرې قربانۍ ته تیاره یم، ته هم باید زما دا یو شرط ومنې، ښځې ته دې طلاق ورکړه اولادونه یې هم دې ته ورکړه، یوازې او یوازې همغه وخت زه په تا د بیا ځلې لپاره باور کولی شم، چې رښتیا هم ته ماسره مینه لرې، لکه څنګه چې وایې د واده کول دې واقعاً یوه خطا یا اشتباه وه، بیا صرف یو ماشوم، حتا د مسجد خادم هم راولېږه، زه یې په لاس د خپلې کوزدې گل

درلېږم، څه مصارف چې پرې راځي تر واده پورې هم ټول مې په خپل پلار کوم.

که څه هم ددې ښځې نه د جلا کور مې ورته ووېل، ویې نه منله، بیا مې یوازې د ښځې د طلاق هم ورسره قبوله کړه، ولې په ماشومانو مې زړه نه کېدو، په دې کې یو کال بل هم تېر شو، لا یې هم په همغه یوه خبره ټینګه وه، بالاخره څنګه چې خبر یې، د خپلې خطا د جبراب دا ستره قرباني مې ورکړه، ښځه او بچیان مې د تل لپاره رخصت کړل، سره ددې چې ماشومان خو هسې هم د خدای ج خوږ نعمت دی، ولې ښځه مې هم خورا شریفه نجلۍ وه، د خپل انسانیت او شرافت لمخې یې په کورنۍ او دوستانو مو ډېره ګرانه وه، په طلاقولو سره یې د کورنۍ په شمول مې ټول دوستان او خپلوان ډېر کلک راسره خفه دي، له دې کبله خدای ج ته مې هیله وشوه، تاته وشوه، یو خوا مې د ماشومتوب ملګری یې بلخوا مې همصنفي یې دا یوه ځواني به هرو مرو راسره کوي، د زرینې سره مې نور ټوله خبره خلاصه کړې، په هر څه خبره ده، خو بیا هم د لا ډډمنتیا په پار یې طلاق نامه غوښتي دا هم درسره واخله، صرف ورشه د کوزدې ګل یې تیار کور کې ایښی فقط درسره راوایې خله او تردې ځایه یې راوړسوه اتې دې چې شیرني کې هر څه غوښتل، په دواړو سترګو، صرف امر وکړه، که څه هم

دېرې بهانې مې ورته وکړې، خو سړی شله وه، بلاخېر د غرمې له ډوډۍ وروسته ماسپښن يې ورشارت کړم، البته د زرینې دوی کور ته به زه له دې مخکې هم کله ناکله په مړي او ژوندي کې ورتلم، د مور سره مې يې پیژندل، زما د انا څه کېدله يعني یو نازک د دوستۍ تار مو ورسره لرلو، خو په هر حال چې ور ورسېدم، دروازه مې ټک ټک کړه، د زرینې مور دروازه خلاصه کړه، تر سترې مشي وروسته تاوخوانې ته ننوتلو، شاوخوا مې وکتل گل نه ښکارېدو، خلاصه د چای څښلو په محال مې کرار کرار وریاده کړه چې گویا ریبایم، د زرینې د کوزدې په گل پسې راغلی یم، ددې خبرې په اورېدو سره د زرینې کشره خور اوچت جگه شوه، له اطاق نه ووتله، د یوې لحظې تر تېرېدو پس د زرینې سره دواړې جوړه اطاق ته راننوتلې سلام یې واچولو، کشره خور یې هاخوا د مور تر څنک، زرینه دې خوا کیناسته، زه لا اخته وم، مور ته مې یې له هاخوا، دې خوا په اشارو او کنایو خپل مطلب بشپړولو، چې زرینې مې په جدي انداز خبره کې راودنگل، کړل یې:

- بڼا روستم رالېږلی یې ریبای یې!؟

فکر مې وکړو چې له خوشحالی احساساتي شوه، په موسکا سره مې کړل:

- زه خو دا کارونه نه کوم، مگر دا چې روستم مې ملگری دی، نه مې نشوی ورته وېلی، بلخوا ماوېل د عمه پوښتنه به هم وکړم، دا ډېر وخت مې نه وه لیدلې (د زرینې مور ته به مې عمه وېل) په هر حال د خپلو خبرو په جریان کې مې جیب ته لس کړو، د روستم او هغه بلې ښځې طلاقنامه مې یې رواسته، پسې زیاته مې کړه: تاسو به خبر یاست هغه بله ښځه یې طلاقه کړه، دا یې طلاقنامه ده، بچیان یې هم همغه ښځې ته ورکړي، طلاقنامه کې ددې هم ذکر شوی، چې روستم نور د کاروان او هنگامه په نوم خپل زوی او لور سره د ابد لابد لپاره هېڅ تالوق نه لري!

کړل یې:

- ته یې له سره ولوله!

طلاق نامه مې ښه په غور ورته ولوستله!

اخیر کې یې کړل:

- ښا، ښا ډېر ښه شوي د همدې شیبې لپاره انتظار وم، دا چې د عمه پوښتنه دې پسې وتړله تاته به نور څه نه وایم، خو په پرده کې جگېرې په کومه چې راغلی یې په همغو لار بېرته ورشه، ډېره ډېره حیا دې وي که څه هم په خوله مې نه راځي، خو همغه د زرینې په الفاظو به یې درته ووايم، د

کېدې کوز طرف ته په اشاره کولو سره یې کړل: ورته ووايه نور دې په خوله کې دغه وهم، واده کول لا څه خدای ج که دې د دروازي سپی کړم، خپل وار دې لیدلی و، زما دې نه و لیدلی، هغه ورځ چې لمړلی زنگ مې درته ووهلو، زه نامزاد شوم، فقط تر همدې ورځې مې خبره پته کړې وه، ګرځه نور لکه خوسن سپی په ډېرانو خوس وهه، خبرو یې دوام لرلو په تونده پکې ورګډه شوم کړل مې:

- خوله دې سمه بنوروه، بې حیا، افسوز چې ته خو بنځه نه وای، اتي مې تر څنګ چادر کې منګول خښه کړه راسره راجګ مې کړو، غټ غټ قدمونه مې راواخیستل همداسې ترې راووتل، لکه بنگ مې چې وهلي وي، هېڅ په لار راتلو نه پوهېدم، قدم مې په ځای نه لګېدو، ږنګ او بنگ راروان وم، دغه دې خوله کې وهم د زرینې دې جملې مې ذهن کې انګېزې کولو، کله به خندا راغله، کله به ځان ته غوسه شوم، زړه کې به مې وېل: همداسې ښه یې، ستا نه ریباری څه غواړي کور ګډیه؟!

پای

{نځینه ډاکټره شته؟}

له خواږه خوب نه پرې راوینښ شوم، تقریباً د شپې دوې بجې وې، د موټر له غورار سره ګډ، په نارینه ډبل، جګ او ورخطا غږ د روغتون په انګر کې، ډاکټر، ډاکټر نارې شوې، خو لا هم په نیم خوبې حالت کې وم، هېڅ مې سترګې نه خلاصېدې، چون په دې شپه یوازې زما نوکړیوالې وه، تر دولس نیمو، یوې بجې بستر کې د ناروغانو په فشار، تبه کتلو او د دوا په توصیه کولو لګیا وم، همدې ساعت کې پرېوتلم، خو په هر حال څو مې سم ځان رابیدارو له کړکۍ مې ورکتل، په ډېر شتاب د اتاق ور راوتکېدو، ټک ټک پسې پیوسته یې په اجله سره کړل: ډاکټر صاحب، ډاکټر صاحب...

زر مې کمیږ غاړې ته کړلو، ور مې ور خلاص کړو، مشعل نامې د روغتون نرس ولاړو، کړل یې:

- وښه ډاکټر صاحب! له خوبه مې راوینښ کړې، یو ځل عاجل ته راشه، شیخ صیب یوه نځینه ناروغه راوړې ډېره تکلیف ده، البته له یادولو دې پاتې نه وي، دا وخت هغه له نن نه شاوخوا پنځه ویشته کالونه وړاندې په ۱۳۷۲ لمريز صحنه کې د طالبانو د لومړۍ واکمنۍ دوره وه او نموړی شیخ صیب علاوه ددې چې د ولسوالۍ په سطحه د جامعې جومات ملا امام

او د قومي مخورو مشرو، د طالبانو د اسلامي تحریک په نوم د وخت د حکومت د پر لوی نظامي او قدرتمن شخص هم و، زیات شمېر مصالح کسان یې لرل، له قده ټیټ چاغ او پوخ عمر یې لرلو، دوی شملې به یې پرېښودلې، عین حال کې دېر توند هم و، دېری وخت به یې د دوهمې خبرې سره وار کولو، خلاصه معشل مې تر مخ شو، بېرني قدمونه مې پسې ورواخیستل، شیخ صیب د عاجل بخش په وره کې ولاړ و، په ماد سترگو لگېدو سره یې کړل: ډاکتر به نیغ په خپله چوکۍ ناست و، تاسو د انځیر گلان نیم ساعت راپیدا کېږي نه!

د بښنې په غوښتو سره مې رفتار کې لاس په نامه سلام علیک او درنای ورته وکړو، نور ټېز ترې تېر شوم مسقیماً عاجل شبه ته ننوتلم، ناروغ ته مې ځان ورسولو، شیخ صاحب هم جوخت راپسې رانوتلو، چې کتل مې پیغله لور یې خورا سخته تکلیف وه، ژړا او زگیروي یې سره ګډه و، په یوه ذربه یې غټه. غټه ساه اخیستله، خپلو خولو کې لنډې، خوشتي جامې د چپرکټ له پاسه پرته وه، عین حال کې د ستر ساتلو په پار، که څه هم چادري یې ترې لرې کړې وه، خو لا هم تور پرونی یې له سر او مخ نه تاو و، یوازې دوی سترګې یې ښکارېدې، مشره میړمن یې، یعنی ددې نجلۍ

مور یې هم ورسره راوستلې وه، د لور تر څنگ یې په چوکۍ ناسته وه، له دروازې نه د داخلېدو سره سم مې، هغو ته هم کړل:

- مورې سلام علیکوم سترې مشې!

په ټیټ او جر غږ یې د سلام جواب راکړو.

بیا مې ورته کړل:

- په دې خورکۍ څه شوي؟

مور یې چوپ پاتې شوه، شیخ صیب لاس ورتیر کړو، د نجلی په کېده خور پرونی یې لږ هاخوا کړو، کړل یې:

- له پرون سهار راهسې یې خالي ادرار بند دي، کورنۍ دواوې مو ډېرې ورکړې، خو هېڅ فایده یې ونکړه، مازیگر راهسې یې دا سپوڅت هم وپرسېدو،

د کمیس له پاسه ښکارېده دنجلی مټانه بېخي په چاود وه، دستکش مې په لاس کړل، په دې دوو ګوتو مې لږ لږ تخته کړه، د نامه تر غوټۍ ښکته ساحه یې لکه کانی داسې کلکه وه، شیخ صیب ته مې سترګې ورواړولې:

- په خورکۍ وخت ډېر وتلی، زیاته تکلیف ده، که ستاسو اجازه وي، زه تر زړه باید د تناسولي آلې له لارې پیپ ورته تیر شي، خله ورته واچول

شي، ترڅو يو ځل يې مثانه راخالي شي، له خطرې وروځي، بيا به يې معاینات وکړو، څو معلوم شي، چې پروستات يې ستونزه پيدا کړې؟ مثاني يې چرک کړی؟ که بل څه مشکل دي؟ کله يې چې تشخيص وشو، دواه درته لیکم، انشاءالله دومره جدي خبره نه ده، ښه کېږي.

شيخ صيب رانيغ شو کرل يې:

- زنانه ډاکتره شته؟

- نه شيخ صاحب! بدبختانه زنانه ډاکتره نه لرو!

- څه خدای ج وهلی يې، که ډاکتران یی، ملايکې خونې یی، د یوې نامحرمې ښځې برېښل، د بدن هغه برخو ته یې کتل او لاس وروړل، چې مور او پلار ته یې نه دي روا، تاسو په کوم شرعي حکم، په کوم مذهب ځان ته حق ورکوئ او روا یې گڼئ؟

زړه کې مې وېل: دنجینو مکتبونه خپله تا بند کړي، چې نجینې مکتبونه وایي، ښځینه ډاکترانې خو له اسمانه نه رالوېږي!

که څه هم په ټول کې دا د وخت د طالبانو د اسلامي تحریک واکمن حکومت پالسي وه، چې د نجینو په مخ د مکتبونو دروازې په مطلق ډول پکې تړل شوې وې، خو زموږ په منطقه یا د ولسوالۍ په سطحه موږ یې

شیخ صاحب د نجینو د ښونځیو د بندېدو سربېره نور ټول حکومتي احکام که د خلکو به خوښه وه، کنه. پرې پلي کول یی، حتا تر اشد ضرورت، هغه هم له چادری او یو نارینه محرم پرته هېڅ ښځې ته له کوره د راوتلو اجازه هم نه وه، له دې کبله که څه هم ممکن د سردار داود او ډاکټر نجیب د دورې یوه نیمه ډاکټره به پیداشوې وه، ولې په دومره سختو شرایطو او قیداتو کې یې نشوې کولی، چې روغتون ته راغلي وی، دنده یې اجرا کړې وی.

خو په هر حال، شیخ صاحب ته مې چېرته دا خبره کولی شوی، مخکې مې یادونه وکړه، ډېر کله شخه انسان و، چې معمولي به یې خبره له دماغ نه هسې او داسې وه، خورا سخت یې سړی بې آبه کولو، ان واری یې کولو، دده په ځواب کې مې په آجانه انداز کړل:

- رښتیا هم شیخ صیب! اصلاً موږ هم د مجبوري له مخې ورته تړل شوي یو، کنه واقعاً په یو روغتون کې د ښځینه ناروغانو لپاره په هر بخش کې د ښځینه ډاکټرنو شتون خورا اړین دی، خصوصاً د داسې او دې ته ورته ځینې نورو ښځینه ناروغیو د درملنې لپاره، خو بېخي اشد ضرورت دی، ولې دا چې مسولیت حکومت او د صحت عامې وزارت ته ورگرځي، موږ څه نشو کولی، خو څنگه چې دا ستا د لورکۍ، یا د ادرار بندېدو ناروغي

د نارینه او ښځینو یوه مشترکه او عامه ناروغي ده، هره میاشت د نارینو په شمول یو شمېر نورې ښځینه هم د نمورې ناروغۍ له کبله راوړل کېږي، پس که زر تر زره یې تداوي ونشي انسان له منځه وږي، نو سره د ناروا والي یې، یو ډاکټر نشي کولی چې ناروغ یې تر سترگو لاندې له درده او فشار نه چيغه وهي مري، دی لاس تر زني ورته ودرېږي، د انساني ترحم له مخې اړ کېږي چې ژوند یې وژغوري، درملنه یې وکړي.

- د کابل په روغتونونو کې ښځینه ډاکټرانې نشته؟

- نه، شیخ صاحب! تر کومه چې زه معالومات لرم نشته، خو بیا هم پوښتنه وکړه، ممکن کوم روغتون کې وي، ولې اکثریت هغه کورنۍ چې غواړي هرو مرو باید خپلې ښځینه ناروغانې، د ښځینه ډاکټرانو په وسیله تداوي کړي، پاکستان ته یې بیایي، اما له بده مرغه ستاسو په لور کې وخت ډېر وتلی، تکلیف یې اوج ته رسېدلی، کنه همغه پرون چې پرې پوه شوي یاست، روانه کړې مو وی، رسولی مو شوی، فعلاً هېڅ ځای ته د وړلو نه ده، بېړنۍ تداوی ته اړتیا لري.

- د پیچکاری د ستنې په وسیله نه راخالي کېږي؟

- نه شیخ صیب محترم! باید اساسي درملنه یې وشي، د ستنې په وسیله که یوه اندازه راخالي هم شي، نیم ساعت وروسته واپس ډکېږي، بیا هم

پيپ تېرولو ته اړتیا ده او د بیا، بیا حل لپاره خود ستني په واسيله نه کېږي، چون د مثاني عضلات ډېر اساس دي، دومره زخم پذیر نه دي، داخل کې خون رزي کوي، چې هغه بیا لا لوی مشکل رامنځ ته کوي.

- لاهوله ولا قوت.... څومره دلیل دې زده دی، ته پيپ راواخله زه یې خپله ورته تېروم!

ددې خبرې په کولو سره یې حیران بریان پاتې شوم، چې دې ته اوس څه وایې؟ په تندي کې ترڅو ګونځو او غوسه ته په کتو یې. څه ورته وېل کېدل هم نه، فکر مې وکړو ممکن چېرته یې کار کړی وي، پرې پوهېږي به، ورته شوم الماری مې راخلاصه کړه، یو پيپ چې دوه زره سي سي خلته پسې وصل و، دوه جوړه طبي دستکش، یو قوطی د السلابن په نوم بنویه او چسپناکه مایع مې راواخیستله، شیخ صاحب ته مې ونيول، کرل یې:

- لږ طریقه یې راته وښایه دا څنګه بسته کېږي، ډېر خو به مشکل نه وي؟

په دې خبره سره مې یې بیا د سروینسته جګ شول، چې ګویا دې سړي خو بېخي لیدلی نه دی، نه پرې پوهېږي، څه په بلا وواوښتم، منه نجلۍ وژني، بیا به یې غم او مسولیت هم ستا په غاړه دراجوي، خو دا مې هم نشوی ورته وېلی: چې وسړیه! که دې کار کړی نه وي، تجربوبه نه پکې

لري، بيا يې نشي کولی، د هر چا کار نه دی، ماته اجازه راکړه، چې زريې ورته بسته کړم، نجلی تکلیف ده، ابل لري، دا چې نن دې قدرت په لاس کې دی، خدای ج درکړی، کنه نور نه تردې دومره افغانانو غیرتي يې، نه ننګیالی يې، چې د نورو خلکو خویندو، لونیو، بنځو ته يې بسته کو، ته څه له اسمانه رابنکته يې؟

چون شیخ صاحب، په بې آبه کولو، وهلو ټکولو کې مشهور و، وپرېدم هسې نه فکر وکړي، چې زما د لور برېښلو ته يې تلوسه ده، نو ځان ته به سم کار وگورم.

له دې کبله دده په ځواب کې مې په نرمۍ او احتیاط سره کړل:

- نه شیخ صیب! سخت نه دی، خو بیا هم څه احتیاط غواړي، چا چې نه وي کار کړی، لږ ورته ستونزمن دی.

سړی په خپله خبر ودرېدو، کړل يې:

- ته يې طریقه راته وښايه!

مجبور شوم لمړی مې د ښویه او چسپناکې مایع په بوتل گوته ورته کېښوده کړل يې:

- اول به دا بنویه مایع ټول بوتل، یوه اندازه وړاندې په شرمگاه کې ورته واچوې، بیا مې د پیپ او خلتې پلاستیک وشکولو، ورته کړل مې: دوهم قدم کې به دا پیپ په دغه شان، دوو گوتو کې کلک ونیسه، هوا درنه تېره نکړي، ترڅو د پیپ سر کې زخه راټوله وي، په آسانی سره مثاني ته ځان ورسوي، کله چې مثاني ته ورسېدو، اوبه پکې راځي، د اوبو له راتلو سره دې گوتې ترې لرې کړه، خو د پیپ سر کې زخه ځان پرانیزي، واپس له مثاني راونه وځي، نور صحیح دی، اوبه خپله خلتې ته راځي، مثانه راخالي کېږي، البته پیپ ډېر لاس کې مه لوغوه ترڅو مکروبي نشي.

سړي د موفقیت په پار سر و خوځولو، نور یې غږ ونګړو، دنجلی څنګ ته ورغلو، تر چپرکت چاپېره پرده یې کش کړه، زه هم ترې راشاته شوم دوې، درې پردې دېخوا د بل چپرکت په څنډه ورته منتظر شوم، شیخ صاحب یې د ښځې په مرسته، د پیپ په داخلولو پیل وکړو، خو شیبې وروسته یې د نجلۍ چیغې او فریاد پرې لوړ کړو، که څه هم داسې نور ناروغان به یې چې کله روغتون ته راوړل، په ټول روغتون کې به یې د چیغو انگازه لګېده، خو موږې نجلۍ ډېره غیرتي وه، په ټول توان سره یې کوشش کولو چې خپل غږ خاموش کړي، دلته یې چې غږ راجګ شو، فکر مې وکړو، مثاني ته د پیپ تېرول خو په ناروغ دومره فشار نه راوړي، ممکن

هغه ښویه مایع ترې هېره وي، وچ پیپ به داخلوي؟ همدا و، چې په نجلۍ
مې زړه وسو، ومې نشوی زغلی، غږ مې پرې وکړو:

- شیخ صاحب! هغه مایع دې استعمال کړه؟

ځواب یې رانکړو، بیا مې ورنارې کړې، په دوهم ځل یې کړل:

- هو، هو اول مې همغه ټول بوتل کې خالي کړو!

نور خاموش پاتې شوم، نجلۍ لا هم سخت فریاد کولو، عین حال کې به
شیخ صاحب هم یوه نیمه پټکه پرې وکړه، چې گویا ډېره مه چغېږه، مور
بېچاره یې بیا سم ورسره ژړل، هم یې دا دلاسا کوله، ډاډ یې ورکولو، چې
گواکي لږ صبر وکړه، نور بسته شو، اوس به جوړه روغه شي.... خو په هر
حال، همدې، همدې کې لس، پنځلس دقیقې تېرې شوې، لا هم پرې اخته
و، پیپ نه و بسته شوی، درحال کې چې ټول ټال یوه دقیقه وخت نه نسي،
بلاخیره تر څو لحظې نور وخت تېرېدو وروسته، د نجلۍ غږ ټپ او ټوپ
خاموش شو، د مور ژړا او چیغې یې جگې شوې، زړه کې راتېره شوه: لکه
چې ختمه یې کړه، څو مې ورنارې کولې چې څه وشول؟ د شیخ صاحب
ورخطا آوازونه مې تر غوږو تېر شول، ډاکټره! ډاکټره! ورمنده مې کړل،
چې کتل مې د نجلۍ په مخ او غاړه لیکه، لیکه رنې خولې بهېدلې،
ضعف یې کړی و، بلخوا زنگانونه یې، پیپ، د شیخ صاحب لاسونه ټول په

وینو سره پره و، لمړۍ مې زر بالون راکش کړو، او کسجن مې ورته بسته کړل، بیا مې یو دوی لټې په یخو اوبو رالندې کړې، مورت ته مې یې ورکړې، ترڅو په لاس او پښو یې ورته کېږدي، دوی ته مې ډاډ ورکړو، چې خیر ضعف یې کړی، ښه کېږي، زه راتاو شوم، پپ ته، شیخ صاحب ته مې کړل:

- دا وینې څه کوي؟ غږ یې ونکړو، له څه وېلو پرته نرم هاخوا شو، هرڅه یې راپرېښودل، چې ومې کتلو پپ یې داخل کړی و، خو وینه زیاته و، ښکارېد نه چې صحیح یې داخل کړی کنه؟ یوازې له تکو تورو وینو ډک و، اوبه نه پکې راتللي، لاس مې وراوږد کړو، د یو وار مصرف کاغذي لولې نه مې ښه ډېر کاغذ رابیل کړو، بهر او تر کومه ځایه چې امکان و، د تناسولي آلې داخل کې وینې مینې مې پرې راوچې کړې، بیا جگ شوم، له الماری نه مې د وینې د بهېدو ضد سپرې راواخیستله، دا مې هم پرې استعمال کړه، چې کتل مې ظالم د مثاني په ځای، پپ رحم ته تېر کړی و، په دې سره یې د بکارت پرده هم شکولې وه، وینه د همدې پردې د پرې کېدو له وجې رابهېدلې وه، که څه هم بېخي زیاته وه، داسې گومان کېدو چې څه اندازه به له رحم نه هم رابهېدلې وي، چون پپ کې چې اوبه نه راتللي، ده فکر کړی چې ممکن ځای ته به نه وي رسېدلی، له دې کبله یې

ورتېر کړی و، ورتېر کړی و، خلته پسې شاوخوا دوه متره پيپ پروت وي،
 صرف نیم متر پاتې و، نوريې ټول وړداخل کړی و، نو طبعاً رحم به یې هم
 پرې زخمي کړی وي، وینه به ترې رابهېدلې وي.

خو په هر صورت، زر زر مې پيپ واپس راويستلو، د خلتې سره مې
 کثافت دانۍ ته واچولو، له الماری نه مې بل پيپ او خلته، سره د
 مخصوصې مایع راوخیستل، په بېړه مې ورته تېر کړو، د پيپ د تېرولو
 سره سم، په مثانه کې بندې اوبه په ډېر شتاب د خلتې په لور راروانې
 شوې، خو لحظې وروسته د نجلی ساه وچلېده، کرار کرار یې رنګ
 راسپین شو، خلور، پنځه دقیقې لا نه وې وتلې چې په هوش هم راغله،
 غټې غټې خام رنګې شنې سترګې یې رارنې کړې، فکر کړم وشرمېده زما
 په لیدو یې واپس پټې کړې، چې واقعات شي، په ټول کې یې ډېره ښه
 ځواني لرله، زړه کې مې وېل: کاشکې ددې سر تنبه سړي لور خونه وی، د
 یوې عادي ناروغۍ له کبله یې سل مرګونه درباندي تېر کړل، خو په هر
 حال، خپله شیخ صاحب هم په خوله څه نه وېل، ولې له تندي یې ښکارېده،
 چې د لور په واپس ژوند ته راګرځولو یې رانه خوشحاله و، لنډ به یې
 وایم، نور زه ترې راووتلم، دوی مې بستر ته ولېږل، سهار مو معاینات
 ورته تکمیل کړل، څنګه مې چې شک کولو همغه شان و، مثانه یې چرک

شوی وه، تر دوې ورځې بستر وروسته مې دوا ورتنه ولیکله، مورت ته مې
بې سترګې ورواړولې کړل مې:

- موري! خورکۍ خو نور انشاءالله بڼه ده، هېڅ مشکېل نه لري، تاسو
کولی شئ، چې کورت ته لاړشئ، د څه وخت لپاره، غوښه، لوبیا، مستې،
وغیره توند او تروش خواړه مه ورکوئ، او دوا یې په خپل وخت منظمه
ورکړئ، مثاني یې چرک پیدا کړي و، ترڅو بېخي له منځه ولاړ شي، اینده
کې بیا دا تکلیف ورته پیدا نشي.

موري یې دعاګانې شروع کړې، زه ترې راروان شوم، د تللو وخت کې شیخ
صاحب معاینه خانې ته راپسې راغلو، کړل یې:

- زه د عصابو نه خوشک یم، حوصیله نه لرم، بڼه غواړم په هغه شپه مې
لږ توندې درته وکړې.

- خدای ج دې وښه، شیخ صاحب! نه هېڅ خبره نه ده، مشران چې هر څه
ووايي پروانکړي.

بیا یې کړل:

- دې روغتون ته یوه، دوې ډاکترانې هم ډېرې ضرور دي، که چیرته درملنومي وي، ته یې راپیدا کړه، نور یې د مقررو لویو، معاش، تلو او راتلو، کارونه زه ورته جوړوم.

- سمه ده شیخ صاحب! زه به هڅه وکړم، یوه راته معلومه ده، خو هغو د ظاهر شاه بابا په وخت کې تحصیل کړی، اوس ډېره زړه ده، ممکن کار ونشي کړی او ځوانې ډاکترانې فکر نکړم پیداشي، خو اصلاً ددې ستونزې د حل لپاره اساسي کار ته اړتیا ده، زه فکر کړم چې هغه یوازې او یوازې د نجینو په مخ د مکتبونو او پوهنتونو د دروازو پرانستل دي، ترڅو د وخت په عصري او پرمختللي طبابت برلاسي ډاکترانې مو جامعې کې وروزل شي، صرف همغه وخت موږ او تاسو دې ستونزې ته ځواب ویلی شو.

- باور وکړه ډاکتره! که دوې شپې له مخه دې دا خبره کړې وی، نو داسې وگڼه چې په ډېره سنگینه سزا به مې رسولی وي او چا چې دا خبره کړې رسولې مې دي، ولې بخت دې دلته بیدار دی، چې پرته ستا له یادولو، په دې اړه، دا دوې شپې زما فکر خپله د ځمکې او اسمان په اندازه فرق کړی، څنگه چې تاته معلومه ده، تر پروانه زه خپله بنونځیو ته دنجینو د تلو کلک مخالف وم، حتا د حکومت لخوا دا مسولیت ماته سپارل شوی،

دلته دنجینو مکتبونه زما په حکم بند دي، خو هدف مو دا و، ترڅو په ټولنه کې د فحشا، بداخلاقی او فساد مخه نیول شوې وي، ولې نن مې چې د نجینو د ښوونځیو د بنديو د نقصان او ښځینه ډاکترانو د نشتون له کبله دلته څه ولیدل، زه په دې یقیني شوم، چې نجینې که ټول عمر سرتورې ښوونځیو او پوهنتونونو ته لاړې او راشي بیا به هم دومره د فحشاء او فساد لامل نشي، لکه څومره فحشاء، بداخلاقي، بې شرمي، بې غیرتي، بې ديني چې یوازې په یوه روغتون کې د ښځینه ډاکترانو د نشتون له وجه صورت نسي، نو انشاءالله تر نن وروسته به زما مبارزه برعکس وي، په خپل ټول توان به هڅه کوم، ترڅو زر تر زره د نجینو په مخ د ښوونځیو دروازې پرانستل شي.

زما د خبرې سره د موافقیت په پار مې څو مننه ترې کوله، مبایل ته یې زنگ راغلو، کړل یې په دروازه کې څوک راته منتظر دي. په همدې سره مو د مخه ښې لاسونه سره ورکړل، روخصت مې کړو، که څه هم په لور مې یې زړه بد و، ډېره باحیا، شریفه نجلۍ وه، څنگه مې چې مخکې ووېل، ښه ځواني هم خدای ج ورکړې وه، زښته زیات تکلیف پرې تېر شو، بلخوا د بکارت د پردې په له منځه تلو سره یې، پیغلټوب هم زیان من شو، زړه کې رالوېده، چې گویا په دې سره به یې راتلونکې کې خاوند هم د ټول

عمر لپاره پرې بد گومانه وي، ددې شرافت او ښایست ته په کتو، څنگه چې ښايي هسې مینه به ورسره ونه لري.

اما شیخ صاحب ته ددې پېښې په کېدو خوشاله وم، زړه کې مې وېل: څه ښه وي چې خپله پرې واوښتي، د ولس مشکلات دې درک کړل، د نورو مسلمانانو له درده خبر شوې، دلته له کالونو راپه دېخوا، هره هفته دوی، درې خاص همدا ستا د لور په شان ناروغې میرمنې راوړل کېږي، ددوی، خاوندان، وروڼه، زامن، هر یو یې تر تا ډېر غیږتي دی، ولې د مجبوري له وجې نارینه ډاکترانو ته اجازه ورکوي، چې درملنه یې وکړي او هره مسلمان، افغانه، خصوصاً پښتنه میرمن چې د یو نارینه ډاکتر له خوا برېښېږي، سل ځانکډنه پرې تېرېږي، دا ټول ستاسو یو شمیر افراطي او سخت دریځه اشخاصو له لاسه.

پای

{ دا دریم مړی دی }

خدای ج دې وېښي، د روژې مبارکه میاشت وه، د کابل ښار دده افغانانو، سیمه کې د سرگ په څنډه روان وم، که تللي یاست، یا مو پام کړی وي؟ نمورې سیمه کې دایم ډېره ګڼه ګڼه وي. خو په هر حال، چې کیسه اوږده نشي، لنډ به یې وایم، زېږزمینیو ته نارسیده تر پنجره هاخوا پیاده رو کې، نارې شوې:

- هااا مسلمانا کافر است، روزه راخود!

- آآآ مردوم روزه راخورد...

چې ورومې کتل یو سرې کونډۍ گیرې واله سړي هاخوا د دواخانې د دروازي په زینه کې ناست یو زیر رنگي ځوان ته د لاس په اشاره سره، پرله پسې همدا نارې وهي، د نمورې ځوان په لاس کې د مدني ابو بوتل و سړي پرې وربسته کولو، که څه هم ما د ابو په څښلو ونه لیدلو، خو داسې ښکارېده چې اوبه یې څښلې اوس د بوتل سر بسته کوي، همدې وخت کې یو ډبل ځوان چې دسمال یې تر سرتاو و، لاس یې ورواچولو د ابو بوتل یې په خپه ترې ووهلو، بوتل هاخوا والوتلو، له دېخوا یو بل ځوان وار پرې وکړو، په دې یوه ډډې کې یې په لغت ووهلو له زینې نه یې راخطا کړو، په دې سره له شاوخوا وارونه پرې زیات شول، بلاخیره ټول ښار پرې راټول شو، دوکاندار، کراچی-واله و، ډرېور هر سړي مندې راوهلې برخه یې پکې اخیسته، په هلک یې سمه د عرسات ورځ جوړه کړه، له تاسو یې څه پته زما

جذبې یې هم راوپاروله، زړه کې راتېره شوه: سړیه! په دې مبارکه روژه کې چې د هرې نیکۍ ثواب یو په لسه حسابېږي او ستا تر سترگو لاندې څه سپېڅلی او بې خطرې جهاد روان دی، چې نن گناهونه نه ټکوې، برخه نه پکې اخلي، نو داسې وگڼه چې حورې او غلامان دې په ځان نه لورېږي، همدا و، چې پیچکش مې له جیب نه راویستلو، ورټوپ مې کړل، لنډه دا چې، اته، نهه دقیقې مو په هلک کې ښه سم کار وکړو، څنگه چې مخکې مې ووبل گڼه گوڼه بېخي زیاته وه، هر چا زور وروهلو ترڅو یو سوک یا لغته یې ورورسېږي غازي شي، له دې کبله ځینې ضعیفه او سپین گيري هم تر پښو لاندې شول، اگر چې ضعیفه څه زه خپله د خلکو زور راباندې راغلو پښه مې بنده شوه، ولوبدم، شهادت کې مې هېڅ نه و پاتې هسې یو قسم مې ځان ترې راویستلو، خو په هر حال بالاخیره پولس راورسېدل، برقي ډنډې ورسره وې، په وهلو او ټیلوهلو یې خلک هاخوا دېخوا کړل، چې کتل مو دهلک نه داسې څه شی جوړ شوي و، فکر به دې هم نه و کړی چې دا به انسان و، لاس په یوه، پښې په بله، په وینو سرې ریتې ویتې جامې یې، په ټوټې ټوټې او وینو سرو اندامونو کې تاو راتاو وې، د خلکو ترې لرې کېدو سره سم یو چاغ تکره سپینرېږي ځان پرې ورخطا کړو، له درد او ژړا نه شنه تې. وه، فقط په ستوني او سینه کې یو قسم پخېدلو، نور یې له خولې غږ نه راوتلو، پولسو واپس ترې راپوته کړو، سړي لویه ساه واخیسته، په همدې ډک ستوني ژړا او فریاد کې یې کړل: زوی مې دی، د گردو تکلیف یې لرلو، د ډاکترانو د هدایت سره سم هر نیم ساعت کې دوه، درې غوړپه اوبه یې باید هرو مرو څښلې وی، پرې جبري کړې یې وې. اوس مې دلته

زینه کې کښولو زه دواخانې ته ننوتلم دوا مې راخیسته چې تر شاه مې راوکتل سلگونه وحشیان پرې راټول و، د محشر ورځ یې پرې جوړه کړې وه. په دې سره پولیسو د مجرمو کسانو په نیولو لاس پورې کړو، ټول یې چېرې نیولې شوی، بسته بنار و، صرف څلور پنځه کسان یې ونیول، نور نیم هسې وتنبول، نیم داسې، ما هم ځان د پولې باغ عمومي په طرف راشیوه کړو، الله ج دې مغفرت وکړي، دا بڼه و، چې ډېر لاس مې وروڼه رسېدو، کنه ما خو کوشش کولو چې د پیچکش نوکه یې دې سترگو کې ورواچوم، اما د بیرو بار له وجه مې وس ونشو، یوازې یو، دوه ډېر کلک، کلک پیچکش مې په دې سینه کې ووهلو د پیچکش نوکه تر بېخه بېخه پکې ننوتله. که څه هم دا دریم مړی دی چې داسې په سهوې سره یې قتل کې برخه رانه اخیستل کېږي، خو په دې هلک مې ډېر فکر خراب شو، اصلاً ده ته هم نه، بلکې پلار ته مې یې ډېر زړه وسو.

پای

{ زړگی دې ښکته پورته نکړې }

جیب کې مې د مایل کړنگار شو، زنگ د وږمې و، مخکې تردې چې بلې
ووايم، ښه په کړس کړس د خدا غږ يې راغلو، شيبه ورته غوږ شوم،
وروسته مې غږ پرې وکړو:

- لکه چې لیونۍ شوې پخیر!

د یوې بلې نرمې خدا په کولو سره یې کړل:

- نه، ولې به لیونۍ کېږم، دومره خوشې دي؟!

- بیا دې نو حتماً (گل لالا) درته ویلي چې عمران ته زنگ وکړه، پرې پاتې
پیسې نه ترې اخلم واده به مو وکړم، ځکه داسې خوشحاله یې!

نجلی یو ځل بیا یوه خوله ښه په کړس وخنډل همدې خدا کې یې راغبرگه
کړه:

- گوږه کوږه یادوه، خوله به دې خوږه وي، څه اوبو راوړې يم، چې خوشې
به مې درکړي؟ ۲۲ کاله یې خوري راسره ایستلې، ډوډۍ یې راته راوړې،
جامې یې راته کړې، ډاکتر ته یې بولي يم!

- نه وېل کېږي، ما وېل که مسلمان شوی وي!

خبره مې ښه وروڼه لگېده، په تونده یې کړل:

- ښا، زما گل لالا کافر دی امممم!؟

- ورکه شه ټوکه مې درسره وکړه!

- دا د تا ټوکه ده اممم!؟ کاشکې عقل خرڅېدلی یو من مې درته

اخیستلو، چې نور دې د ټوکې او بې عقلۍ فرق کولی شوی!

- یو من به دې ځان ته هم اخیستی و، اتي دې چې چاته تلفون کولی،

لمړی به دې سلام اچولو، د صحت پوښتنه به یې دې کوله، لکه غلمینه انا

مخکې له مخکې به نه ورششیدلې!

په دې سره مې نجلی بیا لږ راموسکۍ کړه، وېل یې:

- غلمینه انا څوک ده!؟

- ورکه شه، غلمینه انا پرېږده، دلته ډېر ښه نار دي، که زړه دې ورته

کېږي؟ چې یو کارتن درولېږم!؟

- انا ار، چېرته یې!؟

- کندهار کې!

- اففف رښتیا ووايه!

- بل وخت مې دروغ درته ویلي؟ ته صبر خو چې راوېې گټو، اتې خو مو د نامزادۍ هم کلمې ور شني کړې، دا دی، دوی میاشتي وروسته اوه کاله پوره کېږي!

- ددې کندهار نیکمرغ نه خو هابلې ورځ راغلې یوه دې پکې دوی نشوه، وېل دې کارونه نه و، اوس بیا ولې ولاړې، لکه چې کرایې درباندي ډېرې دي!؟

- نه، کندهار کې نه پاتې کېږم، هرات کې مې کار پیدا کړی، بېگاته حرکت کوم پخیر، دعا کوه!

- هرات هم د همدې بدبخته وطن یوه برخه ده، نه به کار وي، نه هېڅ هسې به دې کرایې مصرف شي، که زما منې مه ځه!

- بیا نو لکه چې راتنبتې له خیره!

په دې سره نجلۍ یو ځل بیا دلمړي ځل په شان ښه دزړه دخلاصه وخنډل، د خدا په وروستیو کې یې کړل:

- بوووووو دا خوبونه دې ابوت ته وایه، پوه شوې؟ ځه خدای ج دې تر نکه تیر کړه!

- ښه درته وایم، چې ته هم نه راتنبتې، کار هم ونکړم بیا نو څه وکړم!؟

- د څه شي کار دې پيدا کړی؟

- یوه فابریکه ده، زړې اوسپنې وېلې کوي، د اطاقونو د چټ لپاره اوسنیز
گاډر ترې جوړوي!

- اوووو هغه ته ورنشي ډېر خطرناک کار یې دی، زموږ یو همسایه د
بځملې خاله زوی، کابل کې همداسې یوې کارخانه ته ورغلو، یوه میاشت
یې پکې ونه وتله، د لاس کوتې یې ماشین نیولې وې، تر غوڅې کړې یې
دي، بیچاره اوس هم په یوه لاس معیوب دی، مور ته یې کیسه کړې وه،
چې هره ورځ د دوو، دریو نفرو لاس یا پنبې پکې قطعې کېدل، ډېر
کاریگر په کې وسوځیدل، ان هډوکي یې ایرې شول!

- نه انشاءالله زه احتیات کوم، معاشونه یې ښه دي صرف چې شپږ اوه
میاشتي کار پکې وکړم، که د الله ج رضاء وه، بیا دومره کېږي، چې د گل
للا پاتې حساب دې پرې خلاص شي او هم د دواړو د واده یو متوسط
محفل پرې برابر شي!

- زه خو وایم مه ځه، هسې به سرگردانه شي، ته راشه توکل په خدای ج یو
ځل بیا مې گل للا ته ووايه، چې دا پاتې روپیۍ قرض درته پرېږدي، کله
چې د وطن حالت لږ ښه شو، کارونه پیدا شول، بیا به یې درکړم، دا ځل به
زه هم ورته ووايم، کنه په خدای ج داسې شرمېږم، د خپل واده په اړه

معمولي خبره هم نشم کولی، دا خو پرېږده چې گل لالا ته مې مخامخ ووايم، چې دا پاتې پیسې یو څه وخت عمران ته پرېږده، ترڅو واده یې وکړي، بیا به یې کرار کرار در خلاصه وي، موسکا کې یې پسې زیاته کړه: خو خیر نن به ستا لپاره دا نوم هم وکړم!

د نوم کولو لفظ یې څه جالبه غوندې راته ښکاره شوه، زه یې هم لږ موسکې کړم، خو په هر حال ځواب کې مې یې ورغبرگه کړه:

- نه مړې! ها مخکنی ځواب مې یې چې په یاد وي، ولاکه بیا ورته ووايم، چې اوه کاله نور هم ووځي، پسې اوږده مې کړه: دومره بې غیرته هم نه يم، هو رښتیا ته صبر په دې اړه دې یوه ټوکه راياد کړه وايي: کومې نجلۍ د موسی خان په نوم یوه کلیوال هلک سره کوزده کړې و، نمورې هلک چرسې و، بیا به یې نو که یوه پیدا کوله که دوې په خپلو چرسو به یې ورکولې، لکه زما او ستا د کوزدې یې شپږ، اوه کاله وتلي و، د واده لپاره یې یوه روپی نه لرله، بل ورځ په کوم واده کې د دریا سره په ټپيو کې، دکلي نورو نجینو د موسی خان د چرسو او مفلسۍ پیغور ورکړی و، نجلۍ په زړا شوې وه، په دې مجلس کې دموسی خان خور هم ناست ده، د موسی خان خور چې دکلیوالو نجینو پیغور او د وریندارې ژړا لیدلې، دتسلې په پار یې له دې خوا ټپۍ وراچولې چې:

زړگی دې ښکته پورته نکړې

موسی به کونه ورکوي تابه ساتینه! ☺

تپۍ ته دواړو یوه شیبه وخنډل، پسې زیاته مې کړه، مقصد د موسی خان دخور خبره زړگی دې ښکته پورته نه کړې، څنگه مې چې مخکې درته ووېل، دومره بې غیرته هم نه یم، زه غواړم چې واده مې په حالو پیسو وکړم، ځکه دا دټول عمر سودا ده، هسې نه بیا مو راتلونکی خراب شي، کنه منه داسې غله ملگري لرم، چې یوه شپه ورسره ووتلم، ولا د پنځو وادونو پیسې خو درته راپیدا کړم!

- اممممم! ته د غلو سره هم ملگری کوي؟

- نه، غله نه دي، قسم ده، هریوه یې تر ما ډېر تعلیم کړی، خو کار نشته، تر موږ لویې لویې ستونزې لري، حالاتو مجبور کړي!

- بڼا، نه غلا دې ورکه شي، خو ماوېل کارونه نشته، په اوه کالونو کې دې، ایله دری لکه روپۍ ور خلاصې کړې، دا دوه لکه نورې ترڅو ور خلاصوې پنځه کاله خو نور هم اخلي، خبرو کې یې د نرمې خدا په یو ځای کولو سره زیاته کړه: په خدای ج زه اوس داسې شوې یم، لکه د اتیا کالو بودۍ هیڅ د ځوانۍ او پیغلټوب مستي نه ده راکې پاتې!

خدا کې مې ورغبرگه کړه:

- د مستي غم مه کوه، زما يې چلونه زده دي، داسې به دې مسته کړم، که ژوند و لکه هوسی همدا سې ټوپونه به وهي:

ويې خندل:

- څنگه چلونه!؟

- درته وښایم؟

- هو، خو گوره، که بې حیا خبره دې وکړه، داسې به دې د خولې خوند درجوړ کړم!

- ښا، څه نو بیا دې وي!

- امممم زه پوه شم چې ته غواړې څه ووايي، خو ښه و چې ودې نه وېل کنه!!! خبره يې همدا د گواښ په نقطه پرېښوده، نور يې څه ونه وېل.

خدا سره مې ورغبرگه کړه:

- لمونځ قضاء کېږي، څه فعلاً دې په خدای ج سپارم، ماښام ته انشاءالله که ژوند و، بیا زنگ درته وهم!

د خدای پامانۍ په کولو سره مې تماس همدالته ورقطعه کړو، تر سرک هاخوا جومات کې له لمانځه کولو وروسته، کرار کرار د هرات د سه صد چهار (۳۰۴) موټرو اډې ته ورغلم، لمړی موټر ډک و، یوازې شاته سیټ کې د دوو نفرو ځای پکې پاتې و، له دې تیر شوم، د دوهم موټر د ډرپور تر شاد شیشې طرف ته د یوې چوکۍ ټکټ مې وکړو، واپس رابنکته شوم ترڅو موټر ډکېدو تر څنګ یې یوه هوټل کې ورته منتظر شوم، د شپې آته بجې وې، کلینر را نارې کړې:

- بیا بخیر حرکت است!

موټر کې کیناستو، د ډرپور د حکم سره سم مو، د دعا لپاره لاسونه پورته کړل، خلاصه ټوله شپه مو په سفر تیره شوه، د سهار آذانونو ته کم وخت پاتې و، هرات ته ورسېدو له موټر نه د رابنکته کېدو په محال مې مایل راویستلو، ترڅو ساعت څو دی؟ چې کتل مې وږمې لس، پنځلس زنگونه وهلي و، نیت مې وکړو، چې زنگ ورته ووهم، بیا مې ویل اوس به ډېره کلکه ویده وي، له خوب نه به یې وباسم، مایل مې واپس جیب ته کړلو، جیب کې یې لا تکرور نه و نیولی؛ چې زنگ ورته راغلو، واپس مې راویستلو وږمه وه، د اوکې سره سم یې په تونده ویل:

- زنگ ولې نه پورته کوي؟

- موټر کې وم نه يم پرې خبر شوی، اوس مې زنگ درته وهلو خو ماوېل ویده به یې، زه راوړسیدم همدا اوس له موټر نه رابنکته شوم!

- په دې شپه کې اوس چیرته ځي؟

- دلته هوټل شته، تنها زه نه يم، ډېر مسافر دي، څه ارامه ویده شه، سهار بیا زنگ درته کوم، اتي مې همدلته پسې ورقطعه کړو، نجلی غوسه وه.

سهار له لمانځه وروسته مې د فابریکې پوښتنه وکړه، له ښاره لرې یوه دښته کې وه، د چای خوړلو په محال مې وږمې ته زنگ وکړو، تر سلام او حال احوال اخیستلو وروسته مې وریاده کړه:

- فابریکه له ښاره لرې په کومه دښته کې ده، وېل کېږي هلته مایل هم کار نه کوي، مقصده چورته مه وهه، د جمعې جمعې په ورځ انشاءالله ښار ته رابنکته کېږم، احوال دې اخلم، په همدې سره مو د شبکې د ستونزې له کبله تماس قطع شو، خبرې مو خلاصې وې، اتي زه هم پسې ونه گرځېدم بیا مې زنگ ونه وهلو، تر چای څښلو وروسته مې د فابریکې په لور حرکت وکړو، ډېره لار وه، سرک هم خراب و، ډرېور د موټر سره احتیاط کولو، لنډه دا چې شاوخوا په یولسو بجو فابریکې ته ورسیدم، د کوم کس سره مې چې رابطه کړې وه، هغه مې پیدا کړو، نموړی د فابریکې د برق رسوونې مسول و، شپه مې ورسره وکړه، سبا یې دکارمندانو مشر ته

معرفي کړم، سم د لاسه یې د فابریکې د کارکوونکو خاص یونیفرم راکړو، سلگونه کارگر او موټر په کار مصروف و، بېلا بېلې دندې یې مخ ته وړلې، کارونو ته په کتو د کارمندانو معاشونو هم فرق لرلو، تر ټولو ښه معاشونه د هغو کسانو و، چې ویلې شوې اوسپنه به یې د اور له بټیو نه را ایستله، د گاډو قالبونه به یې ترې ډکول، په دوهم قدم کې د هغو کارمندانو معاشونه ښه و، چې د اړې له خولې نه به یې اوسپنې راجگولې د اور بټیو ته به یې وراچوې، دریم گام کې د اړه کسانو معاش ښه و، همداسې پایه په پایه معاشونه ټیټېدل، خلاصه ما هم د ۲۵ زره افغانۍ میاشتنی معاش په مقابل کې د هغو کارمندانو سره شروع وکړه، چې د اړې له خولې نه یې اړه شوې اوسپنې راوړلې، د اور بټیو ته یې ورغورځولې، که څه هم لمړیو کې ورسره نابنده وم، داسې درانه کارونه مې نه و کړي، لږ راته مشکیله وه، خو کرار کرار ورسره بلد شوم، ان تر دې چې یوه میاشت وروسته مې د رسمي کار سربیره دوه، درې ساعته اضافه کاري هم کوله، چې په دې سره میاشتنه تر ۳۵/۳۰ زره افغانۍ راته جوړې دې، خوشحاله وم، که څه هم زور باره و، اما بیا هم ښه په طبیعت مې کار کولو، د جمعې، جمعې په ورځ به ښار ته ښکته کېدم، وږمې ته مې زنگ وهل، ددې د حال احوال اخیستلو علاوه، د خپل

صحت او کار په اړه به مې هم ډاډ ورکولو، حتا تر هغو پیسو چې ماته به جوړې دي، څه زیاتې به مې ورته بنودلې، ترڅو خوشحاله اوسي، بالاخره له پنځه میاشتې کار کولو وروسته، د شپږمې میاشتې په لمړیو کې غالباً په دریمه نیټه یو ځل بیا د جمعې ورځ وه، د تل په څیر بشارته بنکته شوم، حمام مې وکړو، اتی کرار کرار راغلم د لیلې پارک د شنه چمن په منځ کې مې د اوږې دسمال رالاندې کړو، له پاسه پرې کیناستم، سم دلاسه مې وږمې ته زنگ وکړو، تر اولیه سلام کلام وروسته مې بیا هم هیله ورکړه، چې گویا صرف دوی میاشتې نور کار وکړم، د گل لالا دیسو دخلاصېدو علاوه دي، د دواړو یو سپک د واده محفل هم پرې جوړېږي، اتی په ډېرو لیوني خوشحاله دي!

نجلی په موسکي انداز کړل:

- بڼا خدای ج دې دا دوی میاشتې نور هم خیر درپښ کړي، بیا یې فابریکه کې د شپې د ځای او خواړو پوښتنه وکړه، ترڅو مې ځواب ورکولو، کړل یې:

- ولې ارگمي کوي خوب درځي؟

د لمړۍ پوښتنې ځواب یې پاتې شو، د دوهمې په ځواب کې مې یې کړل:

- نه، خوب نه راځي د کار سره بلد شوی یم، کومه ورځ چې بېکاره شم ټول وجود مې مړ، مړ درد کوي، شخ پخ وم!

- اوووو کاشکې رالنډوی، په خدای ج داسې چاپي مې زده ده، ددې شپږو میاشتو شخې مې دې په نیم ساعت کې درنه ایستله!

- کاشکې درلنډ وی، چاپي کړی به دې هم وم او حیا دې وي..... مقصد دلته مې یوه وړکۍ ټوکه بله هم ورسره ملگرې کړه!

د ټوکې سره مې نجلی حساسیت وکړو سمه دمه په جنگ شوه:

- خدای ج دې حال تردې بتره کړه، بې شرفه، بې حیا، بس کړه چې ها بله ورځ مې څه درته ونه وېل، ته بله ورځ.....

خبره کې یې ورولویدم:

- ورکه شه، ډېره مه تېرېږه، خوله مې غلظه شوه!

خدا او غوسه یې سره ګډ شول کړل یې:

- بڼا بیچاره! چې مور ته دې کومه ورځ خوله ورغلظه نشي!

نظر هغه ټوکې ته دا خبره یې واقعاً جالبه وه، هر څو مې ځان کابو کولو، خو نشوه لږ رانه وخنډل شول، زما د خدا په اورېدو نجلی سم کړس وهل،

اتي له مانه هم آتې شوه، يوه لحظه موبنه سره وخنډل، وروسته مې ورغبرگه کړه:

- باور وکړه، که د عقل نوم وي درکې، فقط د بنکرو کمی دې دی!

- امممم! حقیقت تریخ وي، چې داسې بې واکه خوله دې ده، رښتیا وایم کومه ورځ دې مورت ته ورغلطه نشي، ورته ونه وایې چې...

بیا مو هم لږ سره وخنډل زرمې ځان کابو کړو:

- ورکه شه، مایل کې مې چارچ کم دی، چې قطع نه شي، پارک ته مخامخ دوکانو کې ډېر بڼه د چرمو افغاني کالي بنکاري، که خوښېږي دې، چې درتللم یو جوړ درته واخلم؟!

- هو! خوښېږي مې، خو دلته هم پیدا کېږي، ته دې اوس پیسې مه بنوروه، خیره بیا به یې واخلو!

- اوووو لیونی! په دې نه کمېږي، چې شپږ اوه میاشتي کار کوم، لس ورځې نور یې هم نه صحیح، هغه د چا خبره، سل په لالي ولاړې دا دوې یې د بنگړو!

نجلی وخنډل کړل یې:

- داسې نه وایې چې په لالي ولاړې، وایې په لالي پورې!

- اففف! ته هم په خبر کې خبره جوړه وي، دواړه یوه معنا لري، پسې زیاته مې کړه، هر جوړ کالي دې چې ښه درباندي جوړ وي، اندازه یې واخله بیا یې ماته ووايه، چې په همغو اندازه یې واخلم!

- وایم درته چې، مه یې اخله بیا یې دلته اخلو!

- نه دا ډېر ښکلي دي، منه چې یو جوړ مې نه وي درته اخیستي، یو ځای کې مې ډېر ښایسته زنانه یې ساعتونه ولیدل یو له هغو نه هم درته اخلم، په اخیره ورځ د هرات ښار کې گرځم، کیدشي دې مارکیتونو کې نور هم ښه، ښه شیان وي، که مې کوم بل څه خوښ شول هم دروړم یې، خو خو...

- خو خو څه؟

- خو، خو یعنی ته به هم نور لږ راهوښیارېږې، اوسنۍ ټولې نجینې خپلو نامزادانو ته، مینه آغا، نور چشم، جیگر او دې ته ورته نورو ښکلو نامونو غږ کوي، مقصد له دې وروسته، ته هم باید یو څه اخلاق خوشې کړه، زما خو شیرآغا نوم خوښېږي، بیا هم که ستا حافظه کې کوم بل ښه نوم وي هم صحیح دی!

نجلی لمړی یوه خوله ښه وخنډل، د ځان له کنترولو سره سم یې کړل:

- بوووووو! بیخي دې اشتیا نشته، بې غمه اوسه، په خدای ج چې ټول هرات راته راوړې، که خو مې په دې شان هوبنیاره کړې، زه به څنگه ښه ښکارم شیرآغا!!!

نور خبره ترې ولاړه یو ځل بیا خندا واک ترې واخیست، ساه مې نیولې وه، د خندا په وروستیو څپو کې مې یې ورغبرگه کړه:

- ولې خاندې؟ د نګینې بابو خبره مرګ دې بوځه، خو ښه درته وایم، ولا دومره ښه به ښکارې! قسم ده، ان په گل لالا او مورجاننه به دې خلک آفرینونه وایي!

د خندا په ساتلو سره یې کړل:

- هېڅ یې دې نه وایي، گل لالا او مورجاننه مې د چا افرینونو ته اړتیا نه لري!

- د فارسي زبانو خبره: ازمن فقط گفتن است، نور دې خوښه، مقصد خپله به ښه ښکارې، شیراغا ستړی مشې، شیراغا لږ رانژدې شه؟ شیراغا هسې مې کړه، شیراغا داسې مې کړه!

نجلی یو ناڅاپه تونده شوه کړل یې:

- له دې هسې او داسې نه دې مطلب څه دی امممم!؟

- اوس مې مایل کې چارچ کم دي، دا به بیا که ژوند و، د واده په اوله شپه درته تشریح کړم، هغه هم پس له دریو بجو!

نجلی مې بیا لږ را موسکۍ کړه، کړل یې:

- چې د واده اوله شپه پسې مړ نشې بیچارگیه! بیا داسې خوشې دي، زه به تر دریو بجو تاته وینه یم، چې ته صبر د خان زوی هسې او داسې راته تشریح کړي، پس له دریو څنگه، ولې وختي؟

- لمړۍ ډېرې نورې مهمې کیسې دي، د هسې او داسې تشریح ته ايله درې بجې نوبت ورسېږي!

- بڼا، تالکې چې بڼې د ادم خان او دورخانی نقلونه راته ساتلي، د څه شي مهمې کیسې؟

- نه ورکه شه، ادم خان غریب په هغو شپه چا ته وریاد شوی؟ هغه د سمو کیسو شپه ده!

- اممم! زه پوهېږم چې ته غواړې څه ووايي، خو که له څړيو دې پښې ويستلې، چې بیا ونه وایي، زه نه وم خبر!

- نه مړې، اصلاً ته خپله غواړې له څړیو مې پنبې وباسې، خاصې کیسې رانه واورې، خوند ترې واخلي، خو بنده یې بوله، دا ارمان به دې گور ته یوسي، زه دومره بې ادبه نه یم!

په دې سره مې یو ځل بیا بڼه مزداره وځندوله، پسې کړل یې!

- ویی قربان څومره بڼه سړی یې ما خو اوس وپیژندلې چې ته دومره با ادبه یې!

موسکی شوم، مخکنۍ ځینې شوخي خبرې یې یاد ته راوستلې، ولې بیا مې هم له خپلې خبرې نه د دفا په پار ورغبرگه کړه:

- هلکان ټول با ادبه دي، خو نجینې یې نه پرېږدي، غږوي یې، پسې غږوي یې، ترڅو هغه څه ترې واورې چې ددوی مطلب وي او خوند ترې اخلي!

- هو! د واده په اوله شپه د مهمو کیسو یادونه هم ما وکړه کنه، زه بې ادبه یم؟

- مهمو کیسو کې خوشک نشته او نه هم دا د بې ادبۍ په معنا ده، صرف ستا فکر منفي دی، هر څه کې بې ادبي درته ښکاري او یا هم هغه متل دی چې وایي: د وږي نظر په دسترخوان وي، قصداً یې د به ادبۍ خواته کارې، خوښېږي دې!

د خدا سره ګډه بې کرل:

- امممم! هرات کې سم چالاکه شوی یې چې تاته څه شی درکوي؟ په رڼو سترگو کې دې د خپلو بامو واورې، زما په بامو راواچولې، ته مهرباني وکړه، چې بې ادبي نه ده، بیا نو دا د واده په اوله شپه د مهمو کیسو یادونه څه معنا لري؟

- ما خو درته وویل چې ته په هر څه کې د بې ادبي په لټه یې، همغه مخکنۍ خبره ده، چې د وږي نظر په دسترخوان وي، کني د دواډه د اولې شپې د مهمو کیسو له جملې، مثلاً زه پوهېږم چې ستا لمونځ او اودس نه دي زده، لمړی باید لمونځ، اودس دروښایم، بیا د یوې بلې ډېرې مهمې کیسې نوبت رارسېږي، همداسې به پسې ورځو!

نجلی د مخکې په شان یوې خولې خدا وروسته کرل:

- بوووووو داسې ووايه، چې زه یې درنه زده کوم، ما شکر په دری کلنۍ کې اودس او لمونځ زده کړي، له همغو وخت نه پرې ولاړه یم!

- د چا نه دې زده کړی؟!

- د ګل لالا نه مې!

خبرې مې خوند ورنه کړو، په شخه يې کړل:

– نه اوس خوند نکړی!

په دې سره نجلۍ بيا هم بڼه په کړس وځنډل، چې گویا خپله دې نه دی زده
په دې بهانه ځان رانه خلاصوي، لایې خوله له خدا نه وه راټوله بدبختانه
مبايل مې چارچ خلاص کړو، دلرېزې په کولو سره همدلته پسې ورقطع
شو، زړه مې بد شو، ولې چې ساعت ته مې وکتل یولس بجې وې، تقریباً
یونیم ساعت سره غږېدلي و، خو وخت بیخي تېز تېر شوی و، ما داسې
انگیرله لکه لس، پنځلس دقیقې چې غږېدلي و، همدې سره مې زړه کې
راتیره شوه: دا نجینې هم الله ج عجیبه مینه ناکې او خوږې پیدا کړې، هېڅ

سړی نه ترې خسته کېږي، څومره یې چې غږېږي، خوند کړي، څومره یې چې خندوي خوند کړي، حتا غوسه، ژړا، گوتخنه یې بېل کیف لري، همدې وخت کې یو فامیل راغلو دېگ بخار او د چایو ترموز د یوې نجلۍ لاس کې و، نورې ښځې، ماشومان له اخیره پسې و، زه تر یوه ونه لاندې ناست وم، ډېره ښه سیره یې لرله، خو نور مې د کیناستو وخت نه لرلو، راجگ شوم، ځای مې دوی ته ورخوشي کړو، کرار کرار د موټرو تم ځای ته راغلم، د یوې کرولا یو نفر سواړي کمه و، همدای کې کیناسم، شاوخوا یوه بجه وه، فابریکې ته ورسېدم، طعام خورۍ ته ننوتلم ډوډۍ مې وخوړه، لنډه دا چې ورځ تیره شوه، سبا سهار مې لباس کار واغوستلو، د پخوا په شان خپل کار ته حاضر شوم، درې څلور ورځې مې پرته له کوم مشکل نه کار وکړو، پنځمه ورځ چې د همدې اونۍ د چارشنبې ورځ وه، د نورو ورځو په څېر خپل کار ته حاضر شوم، د اړه کشۍ له خولې نه مې ټوټه شوې اوسپنې راپورته کولې، د فابریکې لخوا په راکړل شو، مخصوصو کراچيو کې مې بارولې هاخوا د اور بټیو ته مې ورغورځولې، په دې ورځ یې هغه د روسانو نه د پاتې شویو ټانگونو نه، یو لوی شین ټانگ اړه کړی و، که څه هم حجم به یې د نورو موټرو د اوسپنو له ټوټو سره یو شی و، خو وزن یې نسبت نورو اوسپنو ته درې چنده زیات و، ډېر

سخت یې سترې کړم، خو ځل مې اړه کشانو ته هم ووېل، ترڅو لږ یې وږې، وږې ټوټې کړي، خو دا کار ددوي په اختیار کې نه و، اړه له سرکار نه په همدې اندازه ورته برابره شوې وه، خلاصه تر یولس نیمو بجو مې کار وکړو، څه هوا گرمه وه، څه کار دروند و، څو لو کې لوند خوست وم، په همدې وخت کې چې اتي د غرمې د ډوډۍ او زموږ د یونیم ساعت د مې وخت رانژدې و، وروستی شیبې وې، یوه پنډه اوسپنه وه، لاس مې تر لاندې کړل، وس مې ونشو درنه وه، دوهم ځل مې څه زیات لاس ترې وړاندې کړل، پوره زور مې ورسره وکړو، دا ځل هم مزې لږ وښورېده، خو دا چې د اړې له دې یوې منځنۍ خولې نه د اوسپنو جگول، په هر صورت یوازې زما مکلفیت و، هرو مرو مې باید پورته کړې وای، چون د همدې دندې د ادا کولو ټټر مې وهلی و، معاش مې یې اخیستلو، د دریم ځل لپاره مې سمه پښه ورته وخرله، چې زور مې ورسره وکړو تر یوې اندازې مې راپورته کړه، خو دپورته کېدو سره سم مې د نامه تر غوټۍ لاندې د سپاخه په ساحه کې داسې یوه دردناکه څړیکه شوه، لکه چا چې خنجر را اچولی وي، پورې وړې رانه وتلی وي، اوسپنه واپس رانه ولوېده، زه هم پسې ور ږنگ شوم، څو لحظې مې تر سترگو سره او شنه سپرغي، تاویدل راتاویدل، بالاخره اسمان مې هم په وړاندې ږنگ بدل کړو، لکه د اور

سکروته تک سور ښکارېدو، اتې په ځان نه يم خبر شوی، مگر ماخوستن و، چې سترگې مې رارنې کړې، د هرات ښار په مرکزي روغتون کې د بستر په چپرکت پروت وم، د فابريکې يو کارمند (عصمت) مې تر څنگ په چوکۍ ناست و، فکر مې وکړو، پوه شوم هر مشکيل چې دي، د همغې اوسپنې له پورته کولو راجوړ شوي، ومې غوښتل له عصمت نه پوښتنه وکړم، چې څه راشوي؟ دده په لور د ورکړېدو په پار مې معاملي تګان و خوړلو، د سپاخه په ساحې کې مې بيا داسې يوه خطرناکه څړيکه تيره شوه، ورسره چيغه مې کړل په سترگو مې توره شپه شوه، نژدې و، چې بيا بې حاله شم، عصمت مې زړ په سينه لاس کېښودل، څو دقيقې همدا سې ارام پروت وم، درد کرار کرار ارام شو، خوله مې وچه وه، له عصمت نه مې اوبه وغوښتې، خپله مو ترموز، گيلاس، ميلاس څه شى نه لرل، هاخوا د يو بل ناروغ له ترموز نه يې نيم گلاس چای راته راوړو، ترېخېدو وروسته مې همدا سې په پروتو يو، دوه غوړپه ترې وڅښلو، بيا مې پوښتنه ترې وکړه، ډاکتران څه وايي، څه راشوي!؟

- د معایناتو نتیجه دې تر اوسه نه ده راوتلې!

لنډه دا چې سبا مازدیګر یوې نرسې د الماری له پاسه معاینات راته کښودل، د دوهمې شپې تر تېرېدو وروسته سهار په نهه بجو ډاکتران راغلل زما د معایناتو تر کتلو پس یې عصمت ته کړل:

- ناروغ دې باید زر تر زره پاکستان ته ورسوي دلته یې علاج نه کېږي، ډېر سخت خفه شوم، خو له پېښې تېښته نشته، عصمت مې ورو لېږلو، له فابریکې نه یې زما حساب راواخیستلو، د فابریکې ادارې صرف دومره مرسته وکړه، چې عصمت یې د پایواز په صفت راسره ولېږلو، معاش یې حواله و، څه سرمو خوږوم، په دریم سهار مې د ډیورنډ تر فرضي کښې یو کرولا موټر درېس کړو، چوکۍ مو پکې چپه کړې وې، اوږد پکې پروت وم، که څه هم په دې وخت کې لږ راکیناستی هم شوم، خو په هر حال د ډیورنډ تر کښې هاخوا مویو بل د پاکستان موټر درېس کړو، بالاخره ماسنښن پاو باندي درې بجې یې د کوټې ښار په سطحه د یو مجهز خصوصي روغتون مخکې ښکته کړو، چې خبره اوږه نکړم پس له درې ورځې بستر او معایناتو تر تکمیلېدو وروسته ډاکتر کړل:

- نن هم دلته پاتې شه، دواه درته لیکم، دا درد او پرسوب به دې ښه شي، اما په تاسف سره اساسي علاج دې نه کېږي زور باري دې کړې، خپله

جنسي قوه او یا هم مردې دې د تل لپاره له لاسه ورکړې، د عصر طبابت یې له درملنې عاجز دی، ولوکه هر چپره ولاړ شي.

فففف دا خبره نه وه، د عزرايل ع ګورزو، پرې ووهلم، یوه خدای ج مې وضعیت لیدو، خو رښتیا یې ویلي چې انسان تر تیره کلک دی، لا هم ناست وم ساه مې اخیسته، حیران حیران مې د اطاق چټ او دېوالو ته کتل، زړه کې مې ویل کاشکې د اور په هغو سرو بټیو کې ورلوېدلی وای، مګر دا کیسه نه وای راشوې، لکه نشه مې چې کړې وي، تر ډېره مې داسې حساسه ولو لکه چپرکت مې چې روان وي، په عیني حال کې مې د راتلونکي لپاره د خپلو هدفونو، هیلو او امیدونو یوه، یوه جنازه تر سترگو تېرېده، لنډه دا چې، ورځ د خفګان په انتها کې تیره شوه، ماښام وږمې زنگ ووهلو، البته له یادولو دې پاتې نه وي، کله چې د ډیورنډ تر کرښه راواوښتلو، لمړی مو یو پاکستاني سیمکارت واخیستلو د فابریکې سره مو تماس پرې نیولو، د ملګرو غوښتنه وه، همغه ورځ ما په لنډو کې د وږمې سره هم څو خبرې پرې کړې وې، خو د خپلې ناروغۍ او پاکستان ته د راتلو مې نه و ورته ویلي، شماره له همغو ورځې نه ورسره پاتې و، کله مې چې پخوانۍ شمارې ډېرې شپې کار نه و، کړی دې نمبر

ته یې زنگ ووهلم، د اوکې سره پیوست مې غږ پرې وکړو بلې! نجلی غوږ نیولی و، غږ یې ونه کړو، بیا مې کړل: بلې وږمې آوري؟!

ویې پیژندم، تر لمړي سلام کلام وروسته یې د ورخطایۍ په انداز سره کړل:

- چیرته یې؟

- فابریکه کې!

- تا خو وېل چې په فابریکه کې یوه شبکه هم کار نه کوي، اوس یې څنگه وکړو او دا غږ دې ولې بدل دی؟ رښتیا ووايه څه کیسه ده؟

- هېڅ خبره نشته، څه زه بیا زنگ درته وهم، اوس کار کې یم!

- نه، څه خبره خو حتماً شته، د تیرې جمعې په ورځ دې هم زنگ ونکړو، ته او خدای (ج) ته او رسول (ص) که به هېڅ رانه پټوې، رښتیا، رښتیا راته ووايه، څه شوي؟!

- د خدای ج او رسول ص تر نامه قربان شم، چې رښتیا راباندې وایې، بیا نو د الله ج رضاء شوې، اتي مې ټکي په ټکي د خپلې ناروغۍ، پاکستان ته د راتلو او ډاکټر د وروستي ځواب ورته وویل، پسې زیاته مې کړه: زما لخوا نور کیسه در خلاصه شوه، زه چې په هر لوري ولاړم، ولاړم، د

افغانستان په نوم بدبختي خاورې او د ظالم کور ته بیا په ژوند نه درځم، ممکن ستاسره مې هم همدا وروستی خبرې شي، کومه کم او زیاته که رانه شوې وي، ډېره ډېره بښنه غواړم، د هر چا سره دې چې دې چې د راتلونکي ژوند جوړول زړه غواړي، په خدای ج مې سپارلې یې، زما دعا دې درپسې وي، له الله ج نه د خوښیو او حسرتونو ډک ژوند درته غواړم!

نجلی د چیغو له ژړا سره په جر غږ کړل:

- دعاگانې دې پرېږده فقط لنډه وایه، چې نن په زهرو ځان نه مړې نو کله؟

دا چې زما هم په خپل مظلومیت د افسوز زورورو چیغو ستونی ډف کړی و، د نور څه ویلو تاب مې نه لرلو، فقط تماس مې پسې ورقطع کړو.

پای

{ پوهېږم چې خردی }

ناگاهانه غرز شو؛ د دکرکیو شیشې په شتاب وشرنگېدې نژدې وې
 راماتې شي، ورفوراً له شاته دېوال سره ولږېدو، چټ کې غچا شوه، خر
 گرد په غولي راپرېوتو، د بسم الله سره سم مې راترف کړل، له کوتې
 راووتلم، لا پوه نه وم چې څه دي؟ حویلی کې مې په خورا حیرانۍ هاخوا
 دېخوا ورخطا، ورخطا سترگې واړولې، چې کتل مې موږ له کورنه، څو
 کورنه هاخوا تور دودونه او دوږې هوا ته پورته شوې په عیني حال کې
 دښځو او ماشومانو د چیغو غږ هم ورسره جگ شو، زر واپس دهلبزه ته
 ننوتلم خپلۍ مې راپښو کړې، ورمنده مې کړل، چې ومې لیدل، د الف
 کاکا په دروازه کې یې نوځوان زوی په وینو سور پور په داسې حال کې
 چې نیمه تنه یې نه وه، تر موټرسیکل لاندې پروت و، ددې سربېره هاخوا
 مال ځای کې خر هم اګر چې لا ژوندی و؛ خو سترگې یې سپینې تښې وې،
 لغتې یې وهلې مرګ حال و.

راتولو کلیوالو لمړی موټرسیکل پورته کړو، وروسته یې ترې لاندې
 د شاپور نیمه جسد تر دروازه دننه په سپاچه د کمپلې له پاسه کېښودو، له
 جسد کېښودو وروسته جنت گل ددک مخ راوړولو کړل یې: هلکانو!
 وګورئ شا او خوا چې غوښې باد دي کمپلې ته یې راتولې یې کړئ، د امر

مطابق په غوښو ټولو مو پیل وکړو، لا مو ټولې نه وې ټولې کړې چې،
 الف کاکا د حنیف دغود کلا له کونج سره راواوښتو که څه هم لرې و،
 لمړی سم نه پېژندل کېدو، خو چې رالنه شو الف کاکا و. په باغ کې یې د
 غرز غږ اورېدلی و، او همدسې له کور نه یې پورته شوي، وهمناک تور
 دودونه او دورې لیدلې وې، لکه دسترې مرغۍ وازه خوله یې نیولې وه،
 لویه لویه ساه یې اخیسته، ډیگرۍ نیم ولونه یې په سر، نیم یې غاړه کې
 پراته و، یو لاس یې په تشي نیولی، بل یې په زنگانه تکیه کوو، کوفه
 کوف راوختلو، له ډېرې ستړیا، وېرې او ورخطایۍ یې د څه وېلو وس نه
 و، صرف زموږ منځ کې د تېرېدو په حال یې لاس خوځولو، گواکي چې څه
 شوي؟ څوک مړه دي؟ د الف کاکا ددې حال په لېدو سره په ولاړو کسانو
 کې داسې څوک پیدانشول څو خپل خفگان کنترول او تسلي ورکړي. کاکا
 یې د زوی باد باد غوښو او وینو ته حیران حیران وکتل، وړندې تېر شو،
 تر دروازه ننوتلو په سپاچه یې د شاپور په نیمه جسد سترگې ولگېدې،
 د جسد سره ولاړ معلم صیب متین پرې راوړندې شو الف کاکا یې تر مټ
 ونیوه، زر زریې ورته ووېل: نور دکور غږې دې جوړ او روغ دي، پېښه له
 دروازې بهر رامنځ ته شوې، له بدمرغه یوازې شاپور بېچاره چې په همدې
 وخت کې راسپدلی و، لا له موټر سیکل نه، نه و، ښکته چې پېښه رامنځ ته

شوه پکې شهید شوی. نور هاخوا مال خای کې غوا او خوسی دې هم جوړ دي یوازې خره ته پارچې ورغلي مړ دي!

الف کاکا دمعلم صیب دخبرو په اورېدو سره یو ځل بیا په ولاړه ساه نمناکې خرې چوغي-چوغي سترگې د شاپور په وینو سره ټوټې ټوټې نیمه جسد ته ور واړولې؛ جسد ته تر کتلو وروسته واپس راتاو شول له دروازې راووتلو د مال خای په لور ورکوړ شو، د اوږده غزېدلي مړه خره تر څنگ کېناستو جوړه لاسونه یې د خره په اننگي کېښودل، غټې غټې سلگۍ یې کولې څاڅکۍ څاڅکۍ اوبنکې یې د پوزې له سره پرې ور څڅېدلې.

ډاکتر سلطان غږ وکړو: سړی راو نیسئ عصبي توازن یې له لاسه ورکړی، نه پوهېږي، چې څر کوم شو، زوی مې کوم شو؟ سلیم؛ مسعود او څو نورو ځوانانو ور منډه کړل الف کاکا یې تر مټو ونيو راپورته یې کړو، د راپورته کېدو سره سم الف کاکا ځان وڅنډلو په قهرجن شان یې دخلکو لاسونه له ځانه تېله کړل، بیا یې په غریو نیولي، زندۍ آواز د بندو بندو خبرو په کولو سره ووبل: پرې مېږدئ پوهېږم چې څر دی، په همدې خره مې زړه درد کوي، زه نه ژاړم له ماسره همکاري، وفا، خواخوږي مې یې ژپوي، همدا څرو، چې زندگي مې پرې راټوله وه، لاس مې پرې سپک و، دمه مې پرې جوړه وه، نن به مې دا ډېره غټه نمک حرامی او جفا وي چې

دهغه چا په ځای چې پرې خوار شوای یم، د دراندو بارونو سربېره مې، زه به یې هم په خپله شاه له یو ځای نه بل ځای ته رسولم، رارسولم ایا تاسو مناسب گنئ؟ چې اوس ددې نه لار شم، په هغه چا وژاړم چې یوه ورځ مې دیوې روپۍ خیر ترې ونه لیدو، لا مې د اوږو بارو، د تناکو لاسو مزدوري به مې یې دڅنو په غوړو تلله؟

له دې خبرې وروسته ډله خلکو ته په کتو یوه لحظه دځواب په امید چې ولاړ و.

د خلکو له خوا هېچا ځواب ورمعلوم نشو، الف کاکا واپس مخ واړو، په یو بل قدم وړاندې تلو سره په خره د شاه لخوا راتاو شو دملا دتیر سره یې دپنبو په سر کېناستو، لمړۍ یې دواړه لاس بیا یې د دواړو لاسو ترمخ خپل تندي دخره په کېډه کېښوه، په دې وخت کې زما مبایل ته دمشعل زنگ راغلو مشعل ته د الف کاکا په دروازه کې د لگېدلي هوان په کیسه، کیسه کولو کې له صحنې راووتلم، خدایزده خبر به خلکو څه ورسره کړي وي؟

پای

{ ته تکره یې ماشاءالله }

څنگه چې وایي: لعل په ایرو کې نه پتېږي، رښتیا هم همداسې ده، چا به لیدلې وه، چانه، خو د شغلې د ښکلا انگېزه تر لرې او نژدې د هر چا تر غوږو رسېدلې وه، همدا و، چې ډېری ځوانانو د خپلو ریبارانو په ورلېږلو سره، خپله بخت ازموینه پرې کړې وه، مگر ناهیلې خالي کچکول ترې راستانه شوي و، خو هغه چې وایي هوبښیاره مرغۍ په دوه لومو کې ښکېلي، په دې هم همداسې کیسه وشوه، د مارگیر میرباب زوی جان باب، البته له یادولو دې پاتې نه وي، خپله مارگیر میرباب ډېر ښه سپری و، خو ښځه یې چنگړزادې ډېره سپکه او لوچکه ښځه وه، زوی یې جان باب هم خپلې مور ته شوی و، فارسي زبان یو متل کوي چې: "صد پدر خطا، یک مادر خطا" وږغاً همداسې ده نموړی مادر خطا و، هر کار یې په چل ول، دوکه او خیانت ولاړ و، د شغلې په وړاندې یې هم همداسې له لویه دوکې کار واخیستلو، د اېران له شنو مزدوریو یې ځان راواچولو په دولس زره افغانۍ یې کابل کې د یوه خصوصي پوهنتون د طب د پوهنځۍ د لمړي سمستر فیس تحویل کړو، نور نرغوندي د معالجوي طب د پوهنځۍ د محصیل په صفت لمړي صنف کې کېناستو، زده کړې یې پیل کړې، د څه شپو ورځو تر تېرېدو وروسته، یې گلالي د حاجي طاوس کاکا لور شغلې

ته ریباران ولېږل، کوم چې نمورې په خپل حسن دباور او غرور له زوره مور، پلار او کورنۍ ته توصیه کړې وه: هرکله مې چې ریشتي ته څوک راتلل په دروازه کې پوښتنه ترې کوئ، له ډاکټر پرته بل که د هر مسلک او هرې روتبې هلک ریباران و، له همغه ځای نه یې شړې، ما قسم کړې چې روغتیا پال ډاکټر نه وي بل سړی به راته ونه وایي چې: یو ګلاس اوبه راکړه!

خلاصه څنگه مې چې وړاندې یادونه کړې، شغلې ته به هسې هم د تلوونکو، او راتلوونکو خواستګارانو ګڼه ګڼه وه، خو له تاسو یې څه پټه، زما په شملو د ډېری کاکه کاکه ځوانانو خواستګاران چې اکثریت به د هلک مور او پلار و، په ډېره بې ابروۍ سره یې له دروزې شړل، په همدې لړ کې د پورته یاد شوي دوهمې ډاکټر جان باب ریبارانو هم دروازه ور وټکوله، نجلی د خبر تر لاسه کولو سره، نجلی هاخوا دېخوا د پوښتنو پلټنو په کولو، ځان اطمینانې کړو، چې رښتیا هم هلک د طب د پوهنځۍ محصل دی، په غالب ګومان یې بېله شکه سبا بله ورځ به په ډاکټرۍ ووځي، سپینه چپنه به یې په تن وي، یو ځای به په دولتي روغتون او بل ځای به په شخصي معاینه خانه کې ناروغان تداوي کوي، بندل بندل پیسې به اخلي ددې نازونه به پرې وړي، یعنې ټاکلی شرط او هيله یې

پوره و، نور یې له چوڼ او چرا پرته د ډاکټر ریبارانو ته لیک ووبل، لنډه دا چې دخپلې نامزادۍ گل یې په لاس ورکړو، ډاکټر صاحب چې دخپلو ریبارانو لاس کې د نمورې ښاپیرزادې او په خپل حسن مغرورې نجلۍ له خوا د خپلې نامزادۍ ورته رااستول شوی گل ولېدو، سم دستي یې د الله اکبر په نارې سره، لاندي ته ساتلی پس د ریبارانو مخ ته راچپه کړو، چاره یې پرې کش کړه. څه سرمو خوږوم، یاران دوستان یې راټول کړل، یوه هفته یې مست آتونه، نڅاگانې وکړې، له کور نه یې د ساز او سرود یو درځ ختلو، هفته وروسته کیسه کرار کرار سره شوه یاران دوستان په خپلو کورونو شول، ډاکټر صاحب هم دخپل مطلب تر لاسه کولو وروسته د پلان مطابق واپس د اېران پنډوکی وتړو، کړل یې: د دوه میاشتو لپاره مې رخصت راخیستی و، یوه څاه مې نیمایي کې پرېښې، نور نوروان شو، پوهنتون مھنتون ولاړو، کله چې د حاجي طاوس خان کاکا نازولې او ډاکټر پسې اوبه اوبه لورکۍ، دخپل نوي نامزاد ډاکټر صاحب له سفر نه خبره شوه؛ ای هی نن په سر خاورې نه بادوې نو کله؟

له تاسو دې بیا هم پټه نه وي، د نوموړي ډاکټر سره تر نامزادۍ له مخه بار بار ما د مسینجر له طریقه زما سره د ژوند د ملګرتیا جوړولو هیله ترې کړې وه، په بدل کې مې یې د ډېرو نازونو او شرطونو د منلو ټټر ورته

وهلی و، مگر ویې نه منله، دوهم قدم کې مې یې مور له دروازې ډېره بې
خوند راځواب کړې وه، نو طبعاً زړه مې سم ډک و، له همدې تلایي موقع
نه په استفاده، مې یې سم دلاسه یو ځل بیا مسېنجر پانې ته وروډنگل،
پکې ورو و مې لیکل:

- آغلې شغله جانۀ دوه، درې میاشتي وروسته مې یو وار بیا سلامونه او
احترامات قبول کړه! پس له سلامه، خبر شوم چې ډاکټر صاحب دې
گوريخت کړی هاهاها صبر جميل درته غواړم، خو په غم دې ځان شریک
نه گڼم هاهاها.... دوهم مسیج کې مې ورو لیکل:

- نه مې درته وېل؟ چې گوره په نوم پسې مه ځه ولاکه دې سل ډاکټران
نازولې رانه وساتي شي! خو ځه ښه شو چې د ډاکټر ارمان دې پوره شو
هاهاها...

دریم کې مې ورو لیکل:

- ماشاءالله ته تکره یې قسم ده، که زه ستا په ځای وی، منه وختي به مې د
مور ډکو دوا نشجان کړې وه، هاهاها.... پای

لیکوال: محمدنعیم وردگ!